

ANEKS nr 1

RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH

Opinie radnych osiedlowych Wrocławia
na temat reformy systemu rad osiedli

dr hab. Piotr Matczak

Zakład Badań Społeczności Lokalnych i Regionalnych

Instytut Socjologii | Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Spis treści

Streszczenie wyników	4
1. Wstęp.....	6
1.1. Kontekst badania.....	6
1.2. Cel badania.....	6
2. Cele szczegółowe badania, metoda, przebieg, dane	7
2.1. Informacja na temat zebranych danych.....	8
2.2. Jakość wypełnienia ankiet	8
2.3. Reprezentacja osiedli.....	8
3. Wyniki badań.....	10
3.1. Ogólna opinia na temat konieczności reformy RO we Wrocławiu.....	10
3.2. Opinia na temat funkcjonalnej (ogólnej) roli rad osiedli.....	10
3.3. Opinia na temat zakresu zadań, potencjalnych kompetencji rad osiedli	11
3.4. Opinia na temat własnych kompetencji oraz zainteresowań radnych	14
3.5. Opinia radnych na temat własnych zasobów czasu, pozwalających zajmować się sprawami osiedla.....	14
3.6. Opinia na temat narzędzi, które umożliwią skuteczne działania rad osiedli	18
3.7. Opinia na temat poziomu podejmowania decyzji, zakresu spraw, którymi powinny zajmować się rady osiedli oraz rada miasta	20
3.8. Opinia na temat autonomii budżetowej osiedla (finansowanie inwestycji osiedlowych)	21
3.9. Opinia na temat współpracy radnych z urzędem miasta (opiekunami administracyjnymi rad osiedli).....	22
3.10. Opinia na temat współpracy radnych z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego	25
3.11. Opinia na temat rekompensaty finansowej dla radnych.....	26
3.12. Opinia na temat odpowiedzialności za obsługę prawną i logistyczną rad osiedli	28
3.13. Opinia na temat zasadności konsultowania inwestycji lokalnych z mieszkańcami	28
3.14. Informacja na temat współpracy samorządu osiedlowego z instytucjami.....	30
3.15. Ocena współpracy z podmiotami zewnętrznymi.....	30
3.16. Opinia na temat zaangażowania rad osiedli w konsultacje społeczne.....	32
3.17. Opinia na temat działań wspierających konsultacje społeczne organizowane przez miasto	33
3.18. Opinia na temat motywacji skłaniających rady do wsparcia konsultacji społecznych organizowanych przez miasto	35

4. Podsumowanie	37
Aneks. Dane metryczkowe	41
Spis wykresów	44
Spis tabel	46

Streszczenie wyników

Badanie sondażowe przeprowadzone wśród radnych osiedlowych Wrocławia dotyczyło oczekiwanego kształtu rad osiedli we Wrocławiu oraz modelu ich działania. Wyniki badania pokazują, że:

1. Radni widzą konieczność wprowadzenia zmian w organizacji działań wrocławskich rad osiedli (wskazuje to 79% badanych).
2. Badani wspierają wizję niezależności rad osiedli, choć największą liczbę wskazań zyskała wizja, w której rady osiedli są w stanie realizować własne zamierzenia, ale w oparciu o środki z urzędu miasta.
3. Badani preferują lokalny zakres kompetencji rad osiedli. Za najważniejsze uznają: „wspieranie inicjatyw społecznych” i „decydowanie o zagospodarowaniu terenów osiedla”, zaś najmniejsze zainteresowanie budzi „opiniowanie działań ogólnomiejskich” oraz „współdecydowanie o obsadzaniu niektórych stanowisk w mieście”.
4. Brak czasu nie stanowi poważnego problemu dla radnych. W większości deklarują oni posiadanie czasu niezbędnego do zajmowania się sprawami osiedla.
5. Za najważniejsze narzędzia umożliwiające skuteczne działania rad osiedli badani uznają „zwiększenie inwestycyjnych środków finansowych w budżecie samorządu osiedlowego” oraz „zwiększenie operacyjnych środków finansowych w budżecie samorządu osiedlowego”.
6. W sprawie poziomu decentralizacji uznanie zyskały rozwiązania zakładające decyzyjną władczość rad osiedli, zaś badani sprzeciwili się jedynie opiniotwórczej i doradczej roli rad osiedli, z zachowaniem decyzyjnej władczości rady miasta.
7. Badani zdecydowanie negatywnie oceniają aktualne możliwości budżetowe rad, uznając, że niewłaściwe jest realizowanie inwestycji osiedlowych wyłącznie z budżetu samorządu osiedlowego – przy budżecie osiedla na dotychczasowym poziomie. Dwudziestokrotne zwiększenie budżetu rad uczyniłoby możliwym samodzielne finansowanie inwestycji osiedlowych.

- 8.** Badani są – ogólnie rzecz biorąc – zadowoleni ze współpracy z urzędnikami miejskimi wyznaczonymi do pomocy samorządom osiedlowym. Poziom zadowolenia radnych ze współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego jest wysoki.
- 9.** Połowa badanych radnych zadeklarowała pobieranie diet. Dla prawie 40% radnych powodem ich niepobierania jest osobista decyzja, podczas gdy dla pozostałych wynika to z powodów obiektywnych. Dla połowy badanych obecna wysokość diet nie jest wystarczająca dla aktualnego obciążenia obowiązkami. Gdyby obciążenie radnych zadaniami miało się zwiększyć, aktualna wysokość diet byłaby niewystarczająca według 70% badanych radnych.
- 10.** Badani uznają, że za obsługę prawną oraz logistyczną rad osiedlowych odpowiedzialny powinien być urząd miasta.
- 11.** Połowa badanych radnych uznaje, że rady osiedli powinny konsultować inwestycje lokalne z mieszkańcami samodzielnie lub z pomocą urzędników (w zależności od sytuacji). Całkowitą samodzielność rad osiedli w tym zakresie widzi jedna czwarta badanych, zaś konsultacje zawsze z udziałem urzędników – jedna trzecia badanych.
- 12.** Z czterema podmiotami (parafie, szkoły, aktywiści lokalni, inne samorządy osiedlowe) współpracę wskazało ponad 80% badanych, co świadczy o powszechnym charakterze tej współpracy.
- 13.** Zdecydowana większość badanych uważa, że rady osiedli powinny się angażować w organizację konsultacji oraz bezpośrednio w nich uczestniczyć. Badani uważają też, że rady osiedli powinny być zaangażowane w organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta.

1. Wstęp

1.1. Kontekst badania

Sposób organizacji oraz zakres kompetencji rad osiedli¹ w Polsce jest zróżnicowany, co jest wynikiem tego, że ustawa jedynie ogólnie określa tę kwestię, zostawiając dużą swobodę gminom. W niektórych miastach osiedla mają stosunkowo ważne zadania i duże budżety (np. w Krakowie), podczas gdy w wielu innych miastach rady działają dość rachitycznie. Od kilku lat rady osiedli są reformowane (np. w Poznaniu). Reformy mają na celu zdynamizowanie działania rad osiedli poprzez zmiany organizacyjne, nadanie większych kompetencji i przeznaczenie większych środków na wydatki zarządzane przez rady osiedli. Reformy mają też na celu zwiększenie legitymizacji i społecznej rozpoznawalności rad osiedli.

We Wrocławiu trwają prace mające na celu przygotowanie zmian ustroju rad osiedli – w ich trakcie przygotowywane są rekomendacje zawierające ogólną wizję przyszłego ustroju osiedlowego oraz szczegółowe rozwiązania, mające postać konkretnych zapisów w statucie.

Prace wdrażające reformę², w oparciu o przygotowane rekomendacje, rozpoczną się po wyborach samorządowych.

1.2. Cel badania

W ramach przygotowań do reformy sporządzono i przeprowadzono badania sondażowe, których celem było zebranie od obecnych radnych osiedlowych informacji na temat bieżących problemów, z jakimi borykają się rady, oraz na temat oczekiwanego kształtu rad i modelu ich działania. W niniejszym raporcie przedstawione są informacje na temat metody badań, a następnie wyniki.

¹ Termin „rada osiedla” traktujemy jako równoważne z terminem „rada dzielnicy”. Przepisy nie regulują tej kwestii, zaś w polskich miastach można spotkać odmienne nazwy jednostek – ze względu na odmienne tradycje.

² W naukach społecznych wyróżnia się dwa zasadnicze typy badań: ilościowe i jakościowe. Badania ilościowe mają na celu uzyskanie danych pozwalających na liczbową analizę badanych zjawisk. W szczególności, w badaniach socjologicznych, dąży się do tego, by badania miały charakter reprezentatywny, tzn. by badania przeprowadzone na stosunkowo małej próbie umożliwiały wyciągnięcie wniosków dotyczących całej, szerszej populacji. W badaniach ilościowych szeroko stosuje się statystyczne sposoby opisu i analiz. Słabością badań ilościowych jest to, że uzyskane informacje muszą być stosunkowo proste. Z kolei w badaniach jakościowych korzysta się z szeregu technik badawczych, które umożliwiają uzyskanie danych pozwalających na pogłębione rozumienie poglądów i opinii badanych – w odróżnieniu od badań ilościowych, w których trzeba polegać na ogólnych, prostych deklaracjach badanych. Wadą badań jakościowych jest to, że najczęściej nie można stwierdzić, na ile zebrane dane są reprezentatywne dla szerszej populacji.

2. Cele szczegółowe badania, metoda, przebieg, dane

Celem badań było uzyskanie informacji na temat opinii radnych osiedlowych Wrocławia, dotyczących obecnego kształtu rad oraz – przede wszystkim – kształtu rad po reformie, a także możliwych rozwiązań szczegółowych.

Przeprowadzone badania miały charakter ilościowy, co wynikało z dążenia do tego, by zebrane informacje miały charakter możliwie wyczerpujący, tzn. zebrane opinie powinny odzwierciedlać możliwe zróżnicowanie stanowisk radnych. Obok badań ilościowych, referowanych w niniejszym raporcie, odbyły się też spotkania konsultacyjne. Stanowiły one sposób na uzyskanie opinii w sposób jakościowy, co stanowi metodę pozyskania informacji komplementarną względem badania ilościowego.

W ramach zrealizowanego badania ilościowego zastosowano metodę sondażu audytoryjnego. Polega ona na tym, że badani otrzymują przygotowany kwestionariusz do samodzielnego wypełnienia. Badanie takie może mieć charakter próbkowy (gdy badaniu podlega jedynie część badanej populacji) lub całkowity (gdy badani są wszyscy w danej populacji). W przypadku referowanego badania założono chęć dotarcia do możliwie największej liczby radnych osiedlowych, w sytuacji idealnej – do wszystkich.

Kwestionariusze były rozdawane radnym przy okazji sesji rad. Miały one formę papierową, gdyż wersja elektroniczna mogła być nieodpowiednia dla niektórych radnych. Założono, że wypełnienie kwestionariusza nie może być zbyt absorbujące dla badanych. Zbyt długi kwestionariusz mógłby skutkować zwiększeniem procenta odmów. Przyjęto zatem, że czas wypełnienia kwestionariusza nie powinien przekraczać 15-20 minut. W efekcie stworzony kwestionariusz zawierał 22 pytania oraz 6 pytań metryczkowych. Zasadniczo były to pytania zamknięte, w których badani mieli do wyboru propozycje odpowiedzi. W przypadku niektórych pytań badani mieli możliwość rozwinięcia odpowiedzi.

Ankieta miała charakter anonimowy, co oznacza, że badani nie ujawniali swojej tożsamości. W kwestionariuszu znalazły się pytania o radę osiedla, którą dany radny reprezentuje, oraz o funkcję pełnioną w radzie. W pierwszym przypadku zadanie tego pytania miało na celu sprawdzenie, czy wszystkie rady są reprezentowane w badaniu i czy między radami nie ma dysproporcji w liczebnościach ankiet. W drugim zaś

przypadku chodziło o sprawdzenie, czy opinie badanych są zróżnicowane, biorąc pod uwagę pełnione funkcje.

Przyjęta metoda oraz szczegółowe rozstrzygnięcia wynikały z charakteru pytań badawczych, ograniczeń czasowych, organizacyjnych i budżetowych. Ogólnie rzecz biorąc, przyjęta metoda była standardowa dla badań tego typu.

2.1. Informacja na temat zebranych danych

Badania (zbieranie ankiet) przeprowadzono w okresie maj – lipiec 2018. Uzyskano 267 ankiet na ogólną liczbę 798 radnych, co daje wskaźnik realizacji 33,5%. Trzeba jednak dodać, że wspomniana liczba radnych pochodzi z zestawień wyborczych. *De facto* część radnych nie uczestniczy aktywnie w pracach. Poza tym ankiety rozprowadzane były na sesjach poszczególnych rad, na których frekwencję można szacować, według wypowiedzi radnych, na ok. 75%. Zatem wskaźnik realizacji, liczony nie według nominalnej liczby radnych, ale według radnych faktycznie aktywnych, mieści między 33,5% a ok. 50%.

2.2. Jakość wypełnienia ankiet

Po przejrzaniu wypełnionych ankiet odrzucono cztery z nich, w których poziom wypełnienia był bardzo niski (ankiety nr: 120, 134, 135, 214) i które posiadały odpowiedzi na mniej niż 30% zadanych pytań.

2.3. Reprezentacja osiedli

W 35 przypadkach ankietowani nie podali informacji o osiedlu, które reprezentują. W ankiecie wzięli udział reprezentanci 39 spośród 48 osiedli, zaś 11,2% badanych nie chciała ujawnić, którą radę osiedla reprezentuje (zob. **tabelę 1**).

Tabela 1. Liczba ankiet z poszczególnych rad osiedli (N=258)

Nr	Rada osiedla	Liczba ankiet	Procent ankiet
1	Stare Miasto	7	2,7%
2	Przedmieście Oławskie	7	2,7%
3	Tarnogaj	1	0,4%
4	Huby	7	2,7%
5	Powstańców Śląskich	8	3,1%
6	Gaj	6	2,3%

7	Borek	11	4,3%
8	Księżę	1	0,4%
9	Bieńkowice	1	0,4%
10	Jagodno	6	2,3%
11	Wojszyce	1	0,4%
12	Ołtaszyn	1	0,4%
13	Krzyki-Partynice	8	3,1%
14	Klecina	2	0,8%
15	Pilczyce-Kozanów-Popowice Pn.	6	2,3%
16	Gądów-Popowice Pd.	9	3,5%
17	Gajowice	2	0,8%
18	Grabiszyn-Grabiszynek	3	1,2%
19	Szczepin	7	2,7%
20	Muchobór Wielki	10	3,9%
21	Kuźniki	14	5,4%
22	Jerzmanowo-Jarnołów-Strachowice-Osiniec	11	4,3%
23	Leśnica (Mokra, Żar, Ratyń, Żerniki Pn., Stabłowice, Marszowice)	3	1,2%
24	Maślice	8	3,1%
25	Pracze Odrzańskie	8	3,1%
26	Karłowice-Różanka	4	1,6%
27	Kowale	2	0,8%
28	Swojczyce-Strachocin-Wojnów	13	5,0%
29	Psie Pole-Zawidawie	9	3,5%
30	Pawłowice	4	1,6%
31	Sołtysowice	11	4,3%
32	Polanowice-Poświętne-Ligota	2	0,8%
33	Widawa	1	0,4%
34	Lipa Piotrowska	10	3,9%
35	Świniary	8	3,1%
36	Kleczków	7	2,7%
37	Ołbin	4	1,6%
38	Plac Grunwaldzki	5	1,9%
39	Zacisze-Zalesie-Szczytniki	1	0,4%

40	Ankieta bez wskazania osiedla (anonimowa)	29	11,2%
Ogółem		258	100,0%

Źródło: opracowanie własne (dotyczy wszystkich tabel i wykresów wykorzystanych w aneksie).

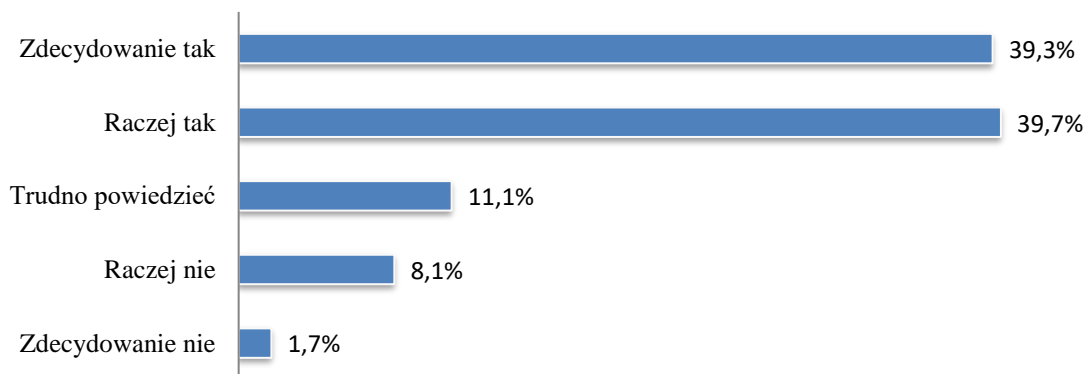
3. Wyniki badań

Poniżej przedstawione są wyniki przeprowadzonych badań. Liczebność respondentów (N) różni się w przypadku analizy poszczególnych pytań. Wynika to z częściowych braków danych w niektórych ankietach.

3.1. Ogólna opinia na temat konieczności reformy RO we Wrocławiu

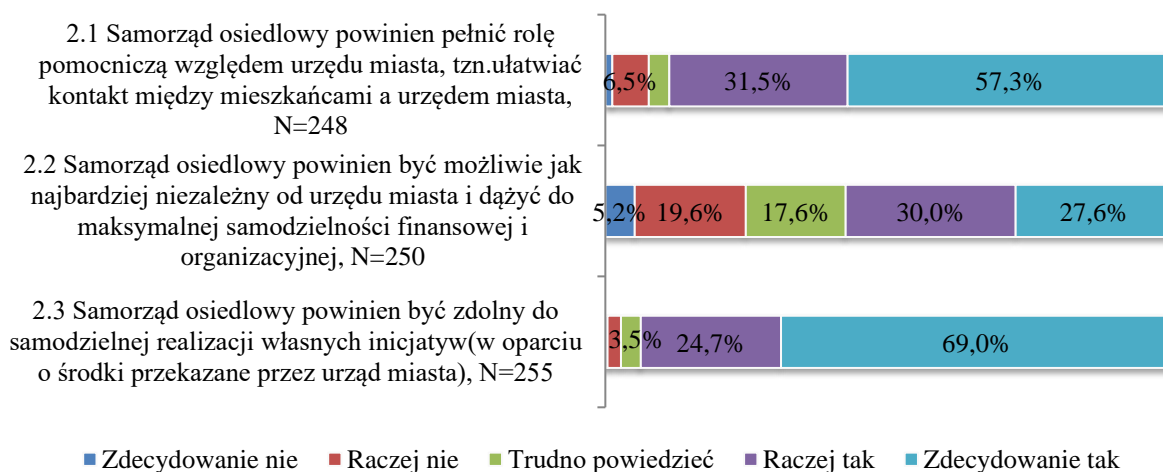
Badani w zdecydowanej większości (79%) widzą konieczność wprowadzenia zmian w organizacji działań wrocławskich rad osiedli (zob. **wykres 1**). Jedynie 9,8% badanych nie widzi zasadności zmian.

Wykres 1. Odpowiedzi na pytanie 1: „Czy samorządy osiedlowe we Wrocławiu wymagają wprowadzenia zmian organizacyjnych?” (N=234)

3.2. Opinia na temat funkcjonalnej (ogólnej) roli rad osiedli

Badani zostali zapytani o możliwą rolę rad osiedli, biorąc pod uwagę trzy najważniejsze funkcje. Badani wspierają niezależność rad, jednak duża samodzielność (maksymalna samodzielność finansowa i organizacyjna) zyskała stosunkowo najmniejsze wsparcie. Trzeba jednak zauważyć, że nawet to dość radykalne rozwiązanie zyskuje zwolenników wśród ponad połowy badanych (zob. **wykres 2**, odpowiedź 2.2).

Wykres 2. Odpowiedzi na pytanie 2: „Jaką rolę powinny pełnić samorządy osiedlowe?”**3.3. Opinia na temat zakresu zadań, potencjalnych kompetencji rad osiedli**

Badani zostali poproszeni o opinię w sprawie oczekiwanego zakresu kompetencji rad osiedli. Najwięcej wskazań uzyskało „wspieranie inicjatyw społecznych” (zob. **wykres 3**). Z kolei najmniejsze zainteresowanie budzi „opiniowanie działań ogólnomiejskich” (por. odpowiedź 3.7) oraz „współdecydowanie o obsadzaniu niektórych stanowisk w mieście” (por. odpowiedź 3.5). Widać zatem, że badani zdecydowanie preferują kompetencje lokalne – osiedlowe.

W ramach pytania o potencjalne kompetencje poproszono badanych o wskazanie własnych sugestii. Badani przedstawili szereg pomysłów (zob. **tabelę 2**), wśród których najczęściej powtarzało się konsultowanie budżetu obywatelskiego. Należy zauważyć, że część wskazań to kwestie dość szczegółowe, np. „zgłaszanie awarii, uszkodzeń, zapotrzebowania na małą architekturę” lub „dokumentowanie życia osiedlowej społeczności”. Jednak niektóre mają charakter dość poważny, np. „opiniowanie i wydawanie decyzji dotyczących inwestycji budowlanych na terenie osiedla” lub „uczestnictwo w planowaniu przestrzennym (opiniowanie, decydowanie)”.

Wykres 3. Odpowiedzi na pytanie 3: „Jakimi sprawami, P. zdaniem, powinny zajmować się samorządy osiedlowe?”

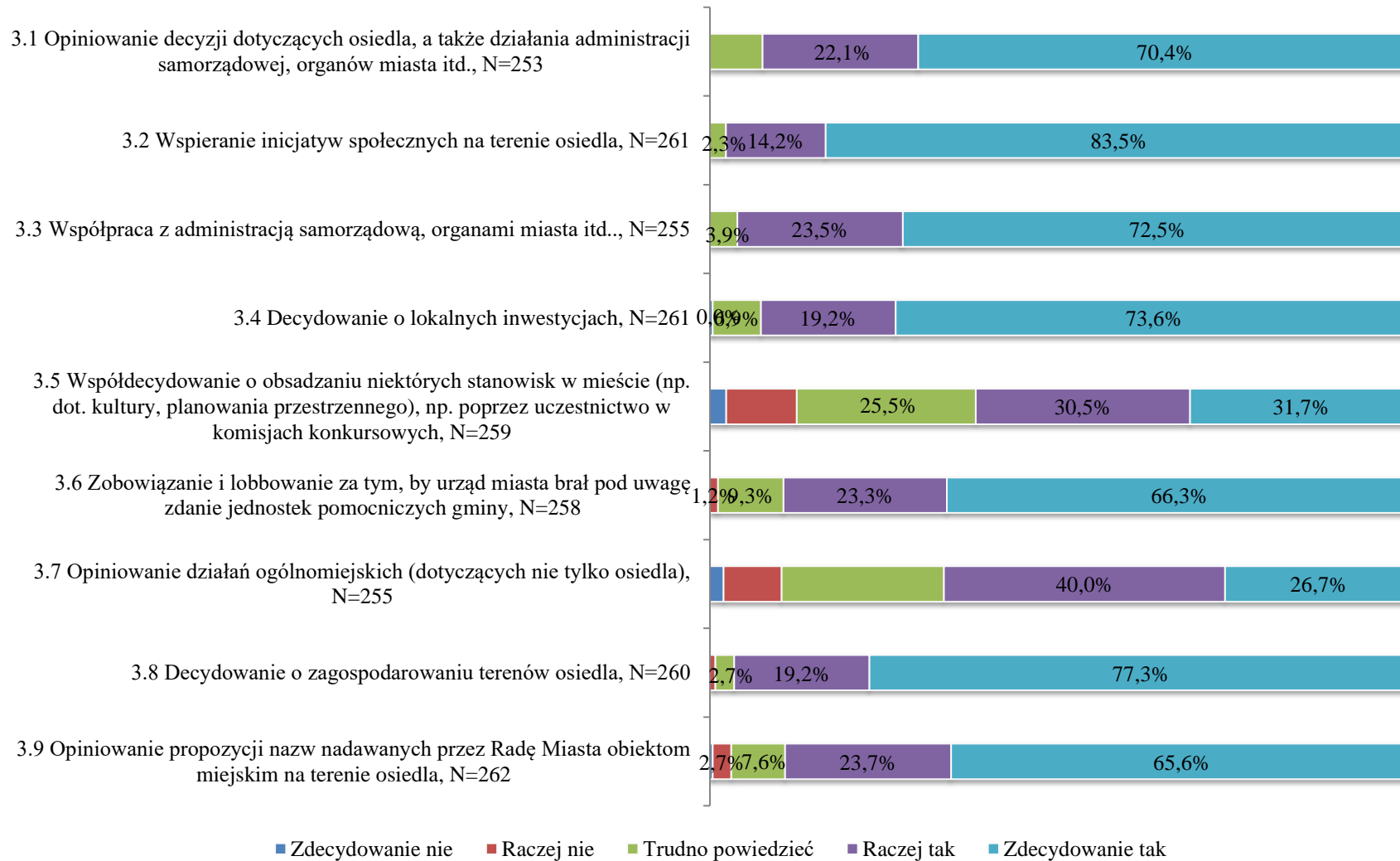

Tabela 2. Odpowiedzi „inne” na pytanie 3: „Jakimi sprawami, P. zdaniem, powinny zajmować się samorządy osiedlowe?” (N=29)

Nr	3.10. Inne: jakie?	Liczebność	Procent
1	Konsultacje Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego	5	17,2%
2	Uczestnictwo w planowaniu przestrzennym (opiniowanie, decydowanie)	3	10,3%
3	Współpraca z NGO	2	6,9%
4	Decydowanie o koncesjach, godzinach usług i handlu etc.	1	3,4%
5	Decydowanie o strategicznych działaniach na terenie osiedla	1	3,4%
6	Dokumentowanie życia osiedlowej społeczności (film, foto itp.)	1	3,4%
7	Działania na terenie osiedla	1	3,4%
8	Modernizacje i zmiana przeznaczenia terenów	1	3,4%
9	Odbiór inwestycji na terenie osiedla	1	3,4%
10	Operowanie kanałami informacyjnymi z mieszkańcami – papierowo czy elektronicznie	1	3,4%
11	Opiniowanie i wydawanie decyzji dotyczących inwestycji budowlanych na terenie osiedla	1	3,4%
12	Opiniowanie inwestycji na terenie osiedli	1	3,4%
13	Prezentowanie własnych propozycji sesji Rady Miasta	1	3,4%
14	Przeznaczenie terenów i działek miejskich	1	3,4%
15	Raczej współdecydowanie o lokalnych inwestycjach i zagospodarowaniu terenów osiedla. W przypadku rozbieżności UM – RO można wdrażać konsultacje. Współdecydowanie o zmianach w komunikacji drogowej	1	3,4%
16	Spółeczny nadzór nad inwestycjami	1	3,4%
17	Ustanawianie pomników przyrody	1	3,4%
18	Wnioskowanie do UM w sprawach osiedla	1	3,4%
19	Wpływ na urbanistykę osiedla	1	3,4%
20	Wspieranie UM w przeprowadzaniu konsultacji społecznych na terenie osiedla, także samodzielne przeprowadzanie sondażów, badań opinii itp. Promowanie inicjatyw obywatelskich np. WBO	1	3,4%
21	Współdecydowanie o inwestycjach ogólnomiejskich, które nawet pośrednio wywierają	1	3,4%

	wpływ na osiedle (np. budowa obwodnicy śródmiejskiej etc.)		
22	Zgłaszanie awarii, uszkodzeń, zapotrzebowania na małą architekturę	1	3,4%
Ogółem		29	100,0%

3.4. Opinia na temat własnych kompetencji oraz zainteresowań radnych

W badaniu poproszono o wyrażenie opinii na temat własnych kompetencji. Najwięcej wskazań uzyskało „decydowanie o zagospodarowaniu terenów osiedla” oraz „wspieranie różnych inicjatyw społecznych na terenie osiedla” (zob. **wykres 4**). Z kolei najmniej wskazań uzyskało „opiniowanie działań ogólnomiejskich” (por. odpowiedź 4.7) oraz „współdecydowanie o obsadzaniu niektórych stanowisk w mieście” (por. odpowiedź 4.5).

Zwraca uwagę podobieństwo odpowiedzi na pytanie o sprawy, jakimi mogłyby potencjalnie zajmować się rady (por. pytanie 3), oraz na pytanie o własne kompetencje radnych (por. pytanie 4). W uproszczeniu – badani wskazują takie potencjalne zadania rad, na których osobiście się znają.

W ramach pytania o ocenę własnych kompetencji badani mogli też wskazać swoje sugestie (zob. **tabelę 3**). Część wskazanych kompetencji ma charakter wąski (np. „ustanawianie pomników przyrody”), zaś niektóre dotyczą kompetencji ogólnych (np. „obszary organizacyjno-proceduralne”).

3.5. Opinia radnych na temat własnych zasobów czasu, pozwalających zajmować się sprawami osiedla

W ramach pytań dotyczących zasobów i umiejętności posiadanych przez radnych zapytano o to, czy radni mają wystarczająco dużo czasu, by się zajmować poszczególnymi sprawami osiedla. Wyniki pokazują, że w przypadku większości spraw badani deklarują, że posiadają niezbędny czas (zob. **wykres 5**).

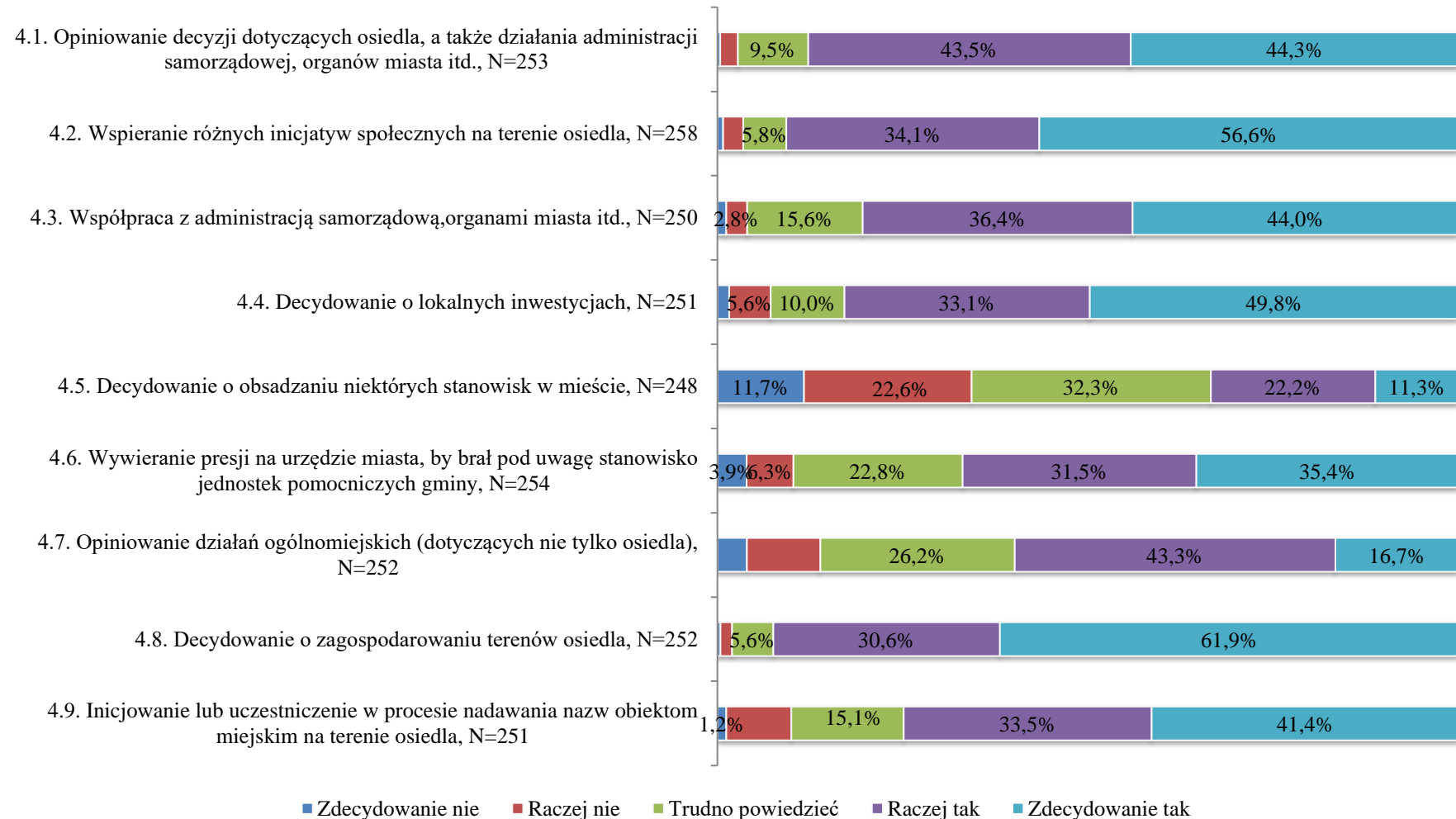
Ponad połowa badanych udzieliła odpowiedzi „tak” oraz „raczej tak” we wszystkich wskazanych sprawach z wyjątkiem działania określonego jako „współdecydowanie o obsadzaniu niektórych stanowisk w mieście” (por. odpowiedź 5.5). Zasadniczo wyniki pokazują, że brak czasu nie stanowi dla radnych poważnego problemu.

Badani mieli możliwość wskazania dodatkowych zadań, które mają dla nich znaczenie z punktu widzenia czasu, który trzeba na nie poświęcić (zob. **tabelę 4**). Zasadniczo odpowiedzi te stanowią uszczegółowienie spraw zawartych w zasadniczej części pytania.

Tabela 3. Odpowiedzi „inne” na pytanie 4: „W których obszarach działania samorządu osiedlowego czuje się P. najbardziej kompetentny(-na)?” (N=19)

Nr	4.10. Inne: jakie?	Liczebność	Procent
1	Wrocławski Budżet Obywatelski	2	10,5%
2	Budżet miasta	1	5,3%
3	Działania charytatywne na rzecz mieszkańców osiedla	1	5,3%
4	Działania społeczne, integrowanie społeczności lokalnej	1	5,3%
5	Informowanie mieszkańców	1	5,3%
6	Obszary organizacyjno-proceduralne	1	5,3%
7	Odbiór inwestycji na terenie osiedle	1	5,3%
8	Opiniowanie inwestycji na terenie osiedla	1	5,3%
9	Organizacja wydarzeń społeczno-kulturalnych skierowanych do mieszkańców, tworzenie biuletynu osiedlowego	1	5,3%
10	Planowanie przestrzenne i rozwój osiedla	1	5,3%
11	Podjęmowanie decyzji związanych z funkcjonowaniem osiedla	1	5,3%
12	Przeznaczenie terenów i działek miejskich	1	5,3%
13	Społeczna kontrola jakości projektów	1	5,3%
14	Tworzenie MPZP, marketing, badania i rozwój, integracja i aktywizacja mieszkańców	1	5,3%
15	Ustanawianie pomników przyrody	1	5,3%
16	Współdecydowanie o inwestycjach ogólnomiejskich, które nawet pośrednio wywierają wpływ na osiedle (np. budowa obwodnicy śródmiejskiej etc.)	1	5,3%
17	Współdecydowanie o zmianach w komunikacji miejskiej	1	5,3%
18	Zgodnie z wykształceniem, architekt-planista	1	5,3%
Ogółem		19	100,0%

Wykres 4. Odpowiedzi na pytanie 4: „W których obszarach działania samorządu osiedlowego czuje się P. najbardziej kompetentny(-na)?”

Wykres 5. Odpowiedzi na pytanie 5: „Czy uważa P., że dysponuje P. wystarczającym czasem do zajmowania się poniższymi działaniami?”

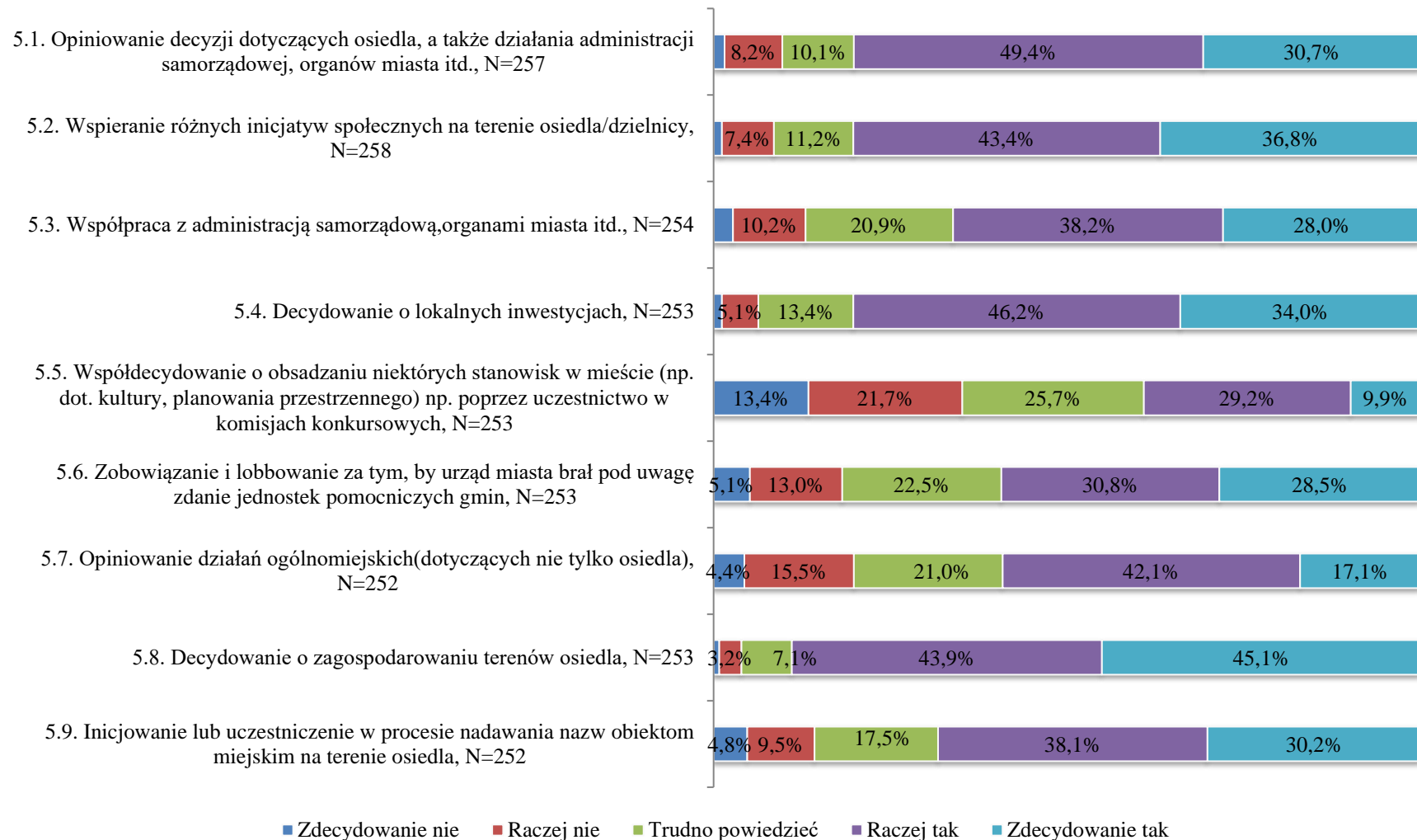

Tabela 4. Odpowiedzi „inne” na pytanie 5: „Czy uważa P., że dysponuje P. wystarczającym czasem do zajmowania się poniższymi działaniami?” (N=12)

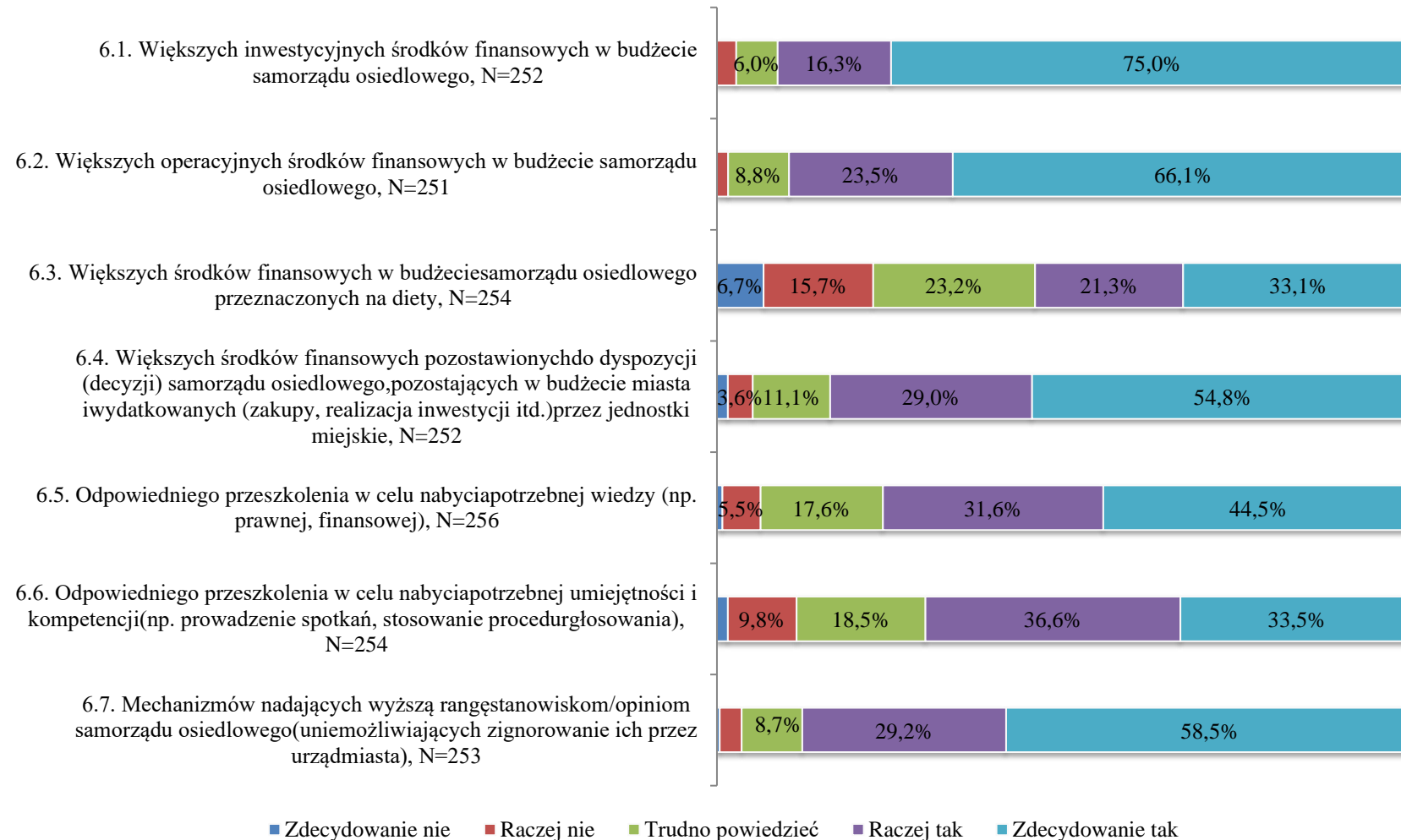
Nr	5.10. Inne: jakie? Ogółem	Liczebność	Procent
1	Przeznaczenie działek miejskich	2	16,7%
2	Wrocławski Budżet Obywatelski	2	16,7%
3	Działalność charytatywna	1	8,3%
4	Należy pamiętać, że radni RO to osoby czynne zawodowo!	1	8,3%
5	Odbiór inwestycji na terenie osiedla	1	8,3%
6	Planowanie przestrzenne i rozwój osiedla	1	8,3%
7	Podjęcie decyzji związanych z funkcjonowaniem osiedla	1	8,3%
8	Ustanawianie pomników przyrody	1	8,3%
9	Współdecydowanie o inwestycjach ogólnomiejskich, które nawet pośrednio wywierają wpływ na osiedle (np. budowa obwodnicy śródmiejskiej etc.)	1	8,3%
10	Współdecydowanie o zmianach w komunikacji zbiorowej	1	8,3%
		12	100,0%

3.6. Opinia na temat narzędzi, które umożliwią skuteczne działania rad osiedli

Badanych poproszono o opinię na temat narzędzi, których rady potrzebują do skutecznej realizacji zadań (zob. **wykres 6**). Najważniejszym wskazanym narzędziem okazało się zwiększenie inwestycyjnych środków finansowych w budżecie samorządu osiedlowego (por. odpowiedź 6.1), zaś na drugim miejscu znalazło się zwiększenie operacyjnych środków finansowych w budżecie samorządu osiedlowego (por. odpowiedź 6.2).

Nie są to odpowiedzi zaskakujące, gdyż środków finansowych nigdy nie jest dość. Należy jednak zwrócić uwagę, że środki inwestycyjne uzyskały więcej wskazań od pozostałych typów środków finansowych: operacyjnych, diety, pozostawionych do dyspozycji (decyzji) samorządu osiedlowego, w budżecie miasta. Wielu badanych wskazało też „mechanizmy nadające wyższą rangę stanowiskom/opiniom samorządu osiedlowego” (por. odpowiedź 6.7).

Wykres 6. Odpowiedzi na pytanie 6: „Jakich, P. zdaniem, narzędzi potrzebują rady osiedli do skutecznej realizacji tych działań?”

W ramach pytania na temat narzędzi, które umożliwią skuteczne działania rad osiedli, badani mogli wskazać własne propozycje (zob. **tabelę 5**). Należy zwrócić uwagę, że choć niektóre propozycje są nierealistyczne w sensie dosłownym (np. „prawo jednomyślnego weta decyzji miasta”), to zwracają one uwagę na istotne kwestie.

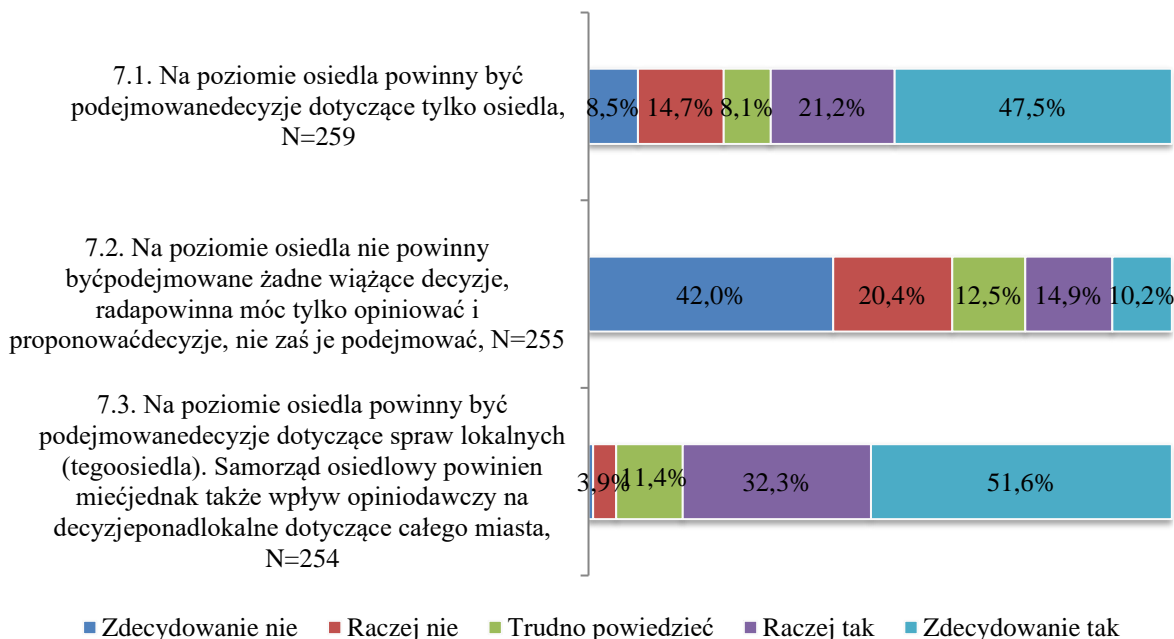
Tabela 5. Odpowiedzi „inne” na pytanie 6: „Jakich, P. zdaniem, narzędzi potrzebują rady osiedli do skutecznej realizacji tych działań?” (N=16)

Nr	6.8. Inne: jakie?	Liczebność	Procent
1	E-narzędzia, narzędzia elektroniczne	5	31,3%
2	Realizowania statutu osiedla	2	12,5%
3	Jeśli RO ma pracować na pełnym „etacie”, potrzebuje uproszczonych procedur i większego wsparcia WCRS-u	1	6,3%
4	Kompetencje analogiczne do radnych miejskich	1	6,3%
5	Prawo jednomyślnego weta decyzji miasta	1	6,3%
6	Przejęcie kompetencji decyzyjnych, np. dotyczących koncesji	1	6,3%
7	Umożliwianie radom osiedli pozyskiwania funduszy na własne działania, poza środkami z UM	1	6,3%
8	Wiedza planistyczna (MPZP itp.)	1	6,3%
9	Większych środków do dyspozycji rad osiedli i wydatkowanie przez rady i tylko rady	1	6,3%
10	Wymiana informacji, współpraca – <i>teamwork</i>	1	6,3%
11	Zmiana w sposobie szacowania liczby mieszkańców osiedla (meldunki – 70% mieszkańców się nie melduje)	1	6,3%
Ogółem		16	100,0%

3.7. Opinia na temat poziomu podejmowania decyzji, zakresu spraw, którymi powinny zajmować się rady osiedli oraz rada miasta

Badani zostali poproszeni o wskazanie poziomu podejmowania decyzji, zakresu spraw, którymi powinny zajmować się rady osiedli oraz rada miasta. W tym przypadku celem było uzyskanie opinii na temat poziomu decentralizacji. Mając do dyspozycji trzy możliwości, badani sprzeciwili się opiniotwórczej i doradczej roli rad osiedli, z zachowaniem decyzyjnej władczości rady miasta (zob. **wykres 7**, odpowiedź 7.2). Dwa pozostałe rozwiązania, zakładające decyzyjną władczość rad osiedli w swoich ramach, zyskały zdecydowane wsparcie badanych.

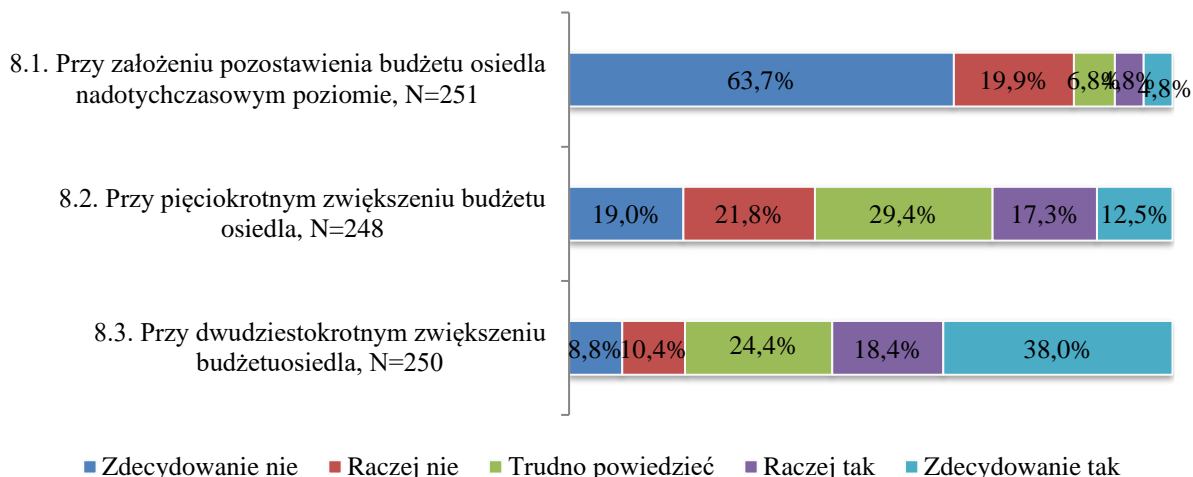
Wykres 7. Odpowiedzi na pytanie 7: „Jakie decyzje powinny być podejmowane na poziomie osiedlowym, a jakie na poziomie miejskim?”

3.8. Opinia na temat autonomii budżetowej osiedla (finansowanie inwestycji osiedlowych)

Obok kwestii autonomii decyzyjnej, omówionej poniżej (por. pytanie 7), badani zostali poproszeni o opinię na temat autonomii finansowej – sposobu finansowania inwestycji osiedlowych. Badani zdecydowanie negatywnie oceniają aktualne możliwości budżetowe rad (zob. **wykres 8**, odpowiedź 8.1), uznając, że jeśli budżet osiedla miałby pozostać na dotychczasowym poziomie, niewłaściwe jest realizowanie tych inwestycji wyłącznie z budżetu samorządu osiedlowego. Dwudziestokrotne zwiększenie budżetu rad uczyniłoby możliwym samodzielne finansowanie inwestycji osiedlowych.

Wykres 8. Odpowiedzi na pytanie 8: „Czy, P. zdaniem, inwestycje inicjowane przez samorząd osiedlowy powinny być realizowane wyłącznie z budżetu samorządu osiedlowego?”

3.9. Opinia na temat współpracy radnych z urzędem miasta (opiekunami administracyjnymi rad osiedli)

Badani są – ogólnie rzecz biorąc – zadowoleni ze współpracy z urzędnikami miejskimi wyznaczonymi do pomocy samorządom osiedlowym (zob. **wykres 9**). Jedynie 14,1% z nich ocenia tę współpracę „źle” lub „bardzo źle”.

Badani zostali poproszeni o samodzielne wskazanie, z którymi wydziałami współpraca układa się dobrze (zob. **tabele 6**). Najwięcej pozytywnych wskazań uzyskały następujące jednostki: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Zarząd Zieleni Miejskiej, Departament Spraw Społecznych, obsługa finansowa, Biuro ds. Partycypacji Społecznej.

Wykres 9. Odpowiedzi na pytanie 9: „Jak, P. zdaniem, funkcjonuje współpraca z urzędnikami wyznaczonymi do pomocy samorządom osiedlowym w poszczególnych wydziałach urzędu miasta?” (N=248)

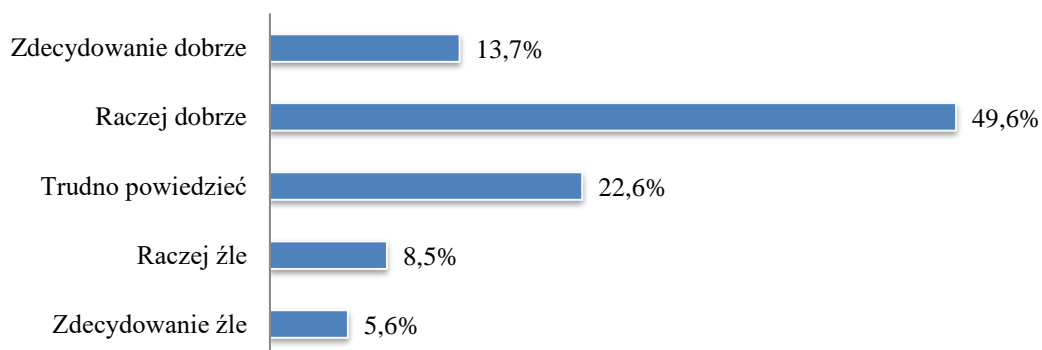

Tabela 6. Odpowiedzi na pytanie 9a: „Jeśli to możliwe, proszę wskazać, w których wydziałach ta współpraca funkcjonuje dobrze?” (N=93)

Nr	Nazwa	Liczebność	Procent
1	Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego	69	74,2%
2	Zarząd Zieleni Miejskiej	18	19,4%
3	Departament Spraw Społecznych	17	18,3%
4	Obsługa finansowa	11	11,8%
5	Biuro ds. Partycypacji Społecznej	11	11,8%
6	Wydział Inżynierii Miejskiej	10	10,8%
7	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu	10	10,8%
8	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	7	7,5%
9	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	7	7,5%
10	Zarząd Inwestycji Miejskich	6	6,5%
11	Zarząd Zasobu Komunalnego	6	6,5%
12	Biuro Rozwoju Wrocławia	6	6,5%
13	Departament Infrastruktury i Gospodarki	5	5,4%
14	Wszystkie	3	3,2%
15	Straż miejska	3	3,2%
16	Wydział Kultury	2	2,2%
17	Policja	2	2,2%
18	Rada Miasta	2	2,2%
19	Wydział Środowiska i Rolnictwa	2	2,2%
20	Urząd Miejski	2	2,2%
21	Departament Edukacji	1	1,1%
22	DEP	1	1,1%
23	Informatyczny	1	1,1%
24	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji	1	1,1%
25	Wrocław Rozmawia	1	1,1%
26	Ekosystem	1	1,1%
27	Biuro Promocji Miasta	1	1,1%
28	Prezydent Miasta / Biuro Prezydenta	1	1,1%
29	Wrocławskie Inwestycje	1	1,1%
Ogółem		93	100,0%

Badani radni zostali też poproszeni o wskazania wydziałów, z którymi współpraca układa się źle (zob. **tabelę 7**). Najczęściej wymieniano w tym przypadku Departament Edukacji, a następnie: Wydział Transportu, Biuro Rozwoju Wrocławia, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu, Biuro ds. Partycypacji Społecznej. Zwraca uwagę, że Biuro ds. Partycypacji Społecznej wymienione jest jednocześnie jako to, z którym radnym współpracuje się dobrze, oraz jako to, z którym współpracuje się źle. Należy też powtórnie zauważyć, że badani wymieniali poszczególne wydziały samodzielnie – nie otrzymali ich listy.

Tabela 7. Odpowiedzi na pytanie 9a: „Jeśli to możliwe, proszę wskazać, w których wydziałach ta współpraca funkcjonuje źle?” (N=73)

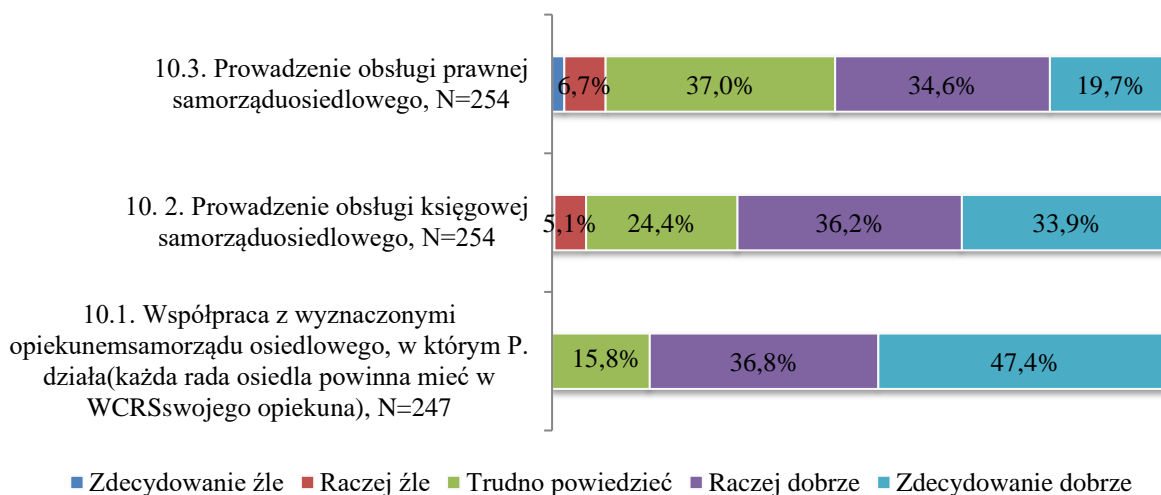
Nr	Nazwa	Liczebność	Procent
1	Departament Edukacji	25	34,2%
2	Wydział Transportu	15	20,5%
3	Biuro Rozwoju Wrocławia	10	13,7%
4	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu	9	12,3%
5	Biuro ds. Partycypacji Społecznej	9	12,3%
6	Biuro Sportu i Rekreacji	7	9,6%
7	CWI	6	8,2%
8	Prezydent Miasta / Biuro Prezydenta	6	8,2%
9	Zarząd Inwestycji Miejskich	5	6,8%
10	WFO	5	6,8%
11	Zarząd Zasobu Komunalnego	3	4,1%
12	Wydział Kultury	3	4,1%
13	Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	2	2,7%
14	Obsługa prawna	2	2,7%
15	Zarząd Zieleni Miejskiej	2	2,7%
16	Departament Infrastruktury i Gospodarki	2	2,7%
17	Policja	2	2,7%
18	Wszystkie/większość	2	2,7%
19	Wydział Środowiska i Rolnictwa	2	2,7%
20	Wrocławskie Inwestycje	2	2,7%
21	Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich	2	2,7%

22	Wydział Inżynierii Miejskiej	1	1,4%
23	Centrum Powodziowe	1	1,4%
24	Planowanie przestrzenne	1	1,4%
25	WNISW	1	1,4%
26	Wrocławskie Mieszkania	1	1,4%
27	Departament Zrównoważonego Rozwoju	1	1,4%
28	WNiSN	1	1,4%
29	Wydział Architektury i Budownictwa	1	1,4%
30	Straż miejska	1	1,4%
31	Wydział Komunikacji	1	1,4%
32	Służba zdrowia	1	1,4%
33	Miejski Konserwator Zabytków	1	1,4%
Ogółem		73	100,0%

3.10. Opinia na temat współpracy radnych z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego

W odpowiedzi na prośbę o spontaniczne wskazanie wydziałów urzędu miasta, z którymi współpracuje się radnym dobrze i źle, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zostało ocenione najlepiej. Współpraca z tą jednostką była tematem oddzielnego, szczegółowego pytania. Wyniki pokazują wysoki poziom zadowolenia radnych ze współpracy (zob. **wykres 10**). Zadowolenie to jest najwyższe w przypadku opiekunów osiedli, nieco niższe z obsługi księgowej, a najniższe z obsługi prawnej. Trzeba jednak dodać, że ogólnie ocena jest wysoka w każdym przypadku, zaś niezadowolenie – marginalne.

Wykres 10. Odpowiedzi na pytanie 10: „Jak, P. zdaniem, funkcjonuje współpraca samorządu osiedlowego z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS) w następujących kwestiach?”

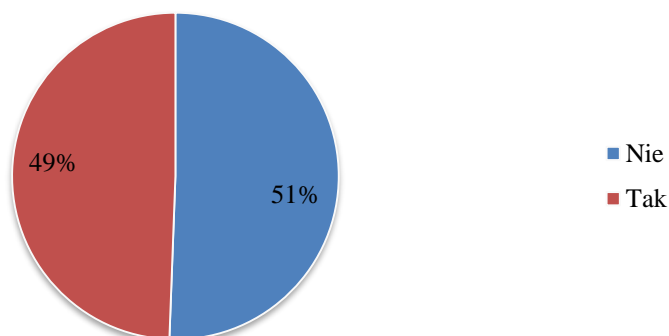
3.1.1. Opinia na temat rekompensaty finansowej dla radnych

Badanych poproszono o opinię w sprawie diety dla radnych. Jest to bowiem sprawa ważna z punktu widzenia poszczególnych radnych oraz możliwości zaangażowania się w sprawy osiedla. Połowa badanych radnych zadeklarowała pobieranie diet (zob. **wykres 11**).

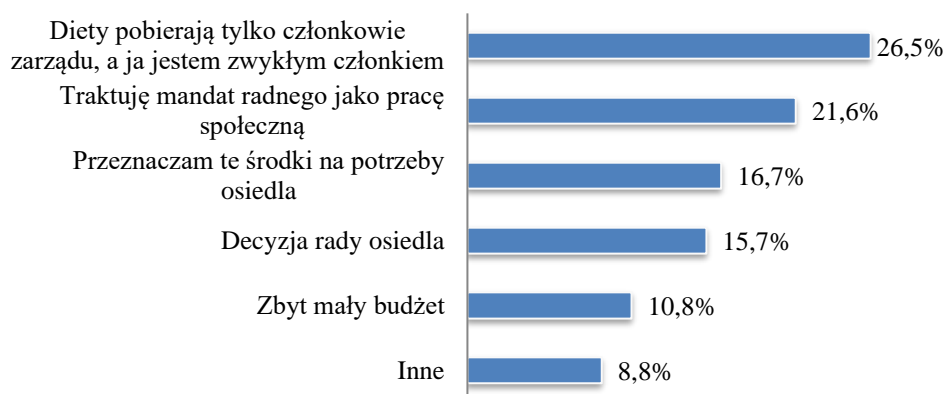
Powody niepobierania diet są zróżnicowane (zob. **wykres 12**). Dla prawie 40% radnych jest to osobista decyzja („traktuję mandat radnego jako pracę społeczną”; „przeznaczam środki na potrzeby osiedla”). Z kolei dla pozostałej części badanych wynika to z powodów obiektywnych (dieta nie przysługuje im z różnych powodów).

Zapytano również badanych o kwestie szczegółowe dotyczące wysokości diet. Dla połowy badanych ich wysokość nie jest wystarczająca wobec aktualnego obciążenia obowiązkami (zob. **wykres 13**). Gdyby obciążenie miało się zwiększyć, wysokość diet byłaby natomiast niewystarczająca według 70% badanych radnych.

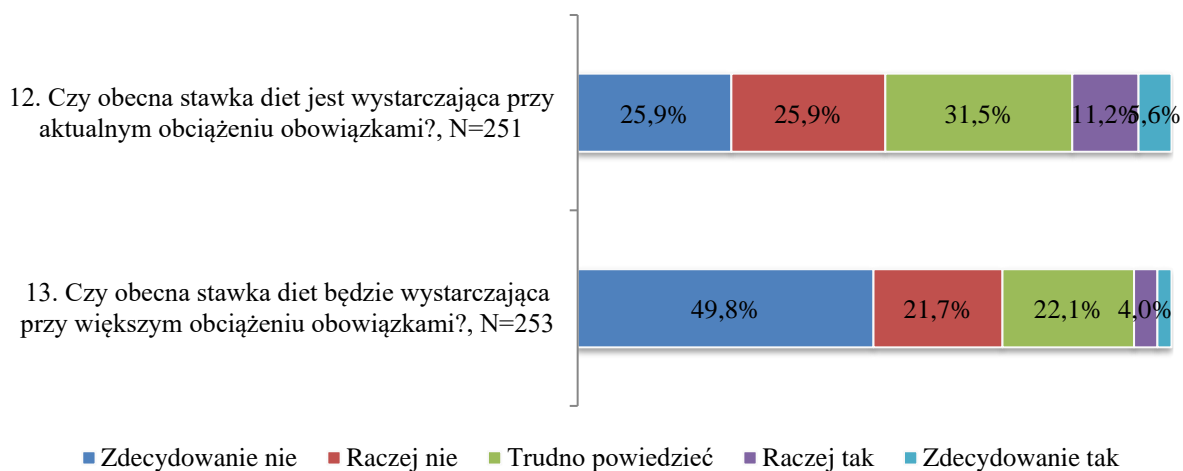
Wykres 11. Odpowiedzi na pytania 11: „Czy pobiera P. dietę jako radny osiedlowy?” (N=255)

Wykres 12. Odpowiedzi na pytanie 11a: „Jeśli nie pobierał(a) P. diety, proszę napisać, dlaczego?” (N=102)

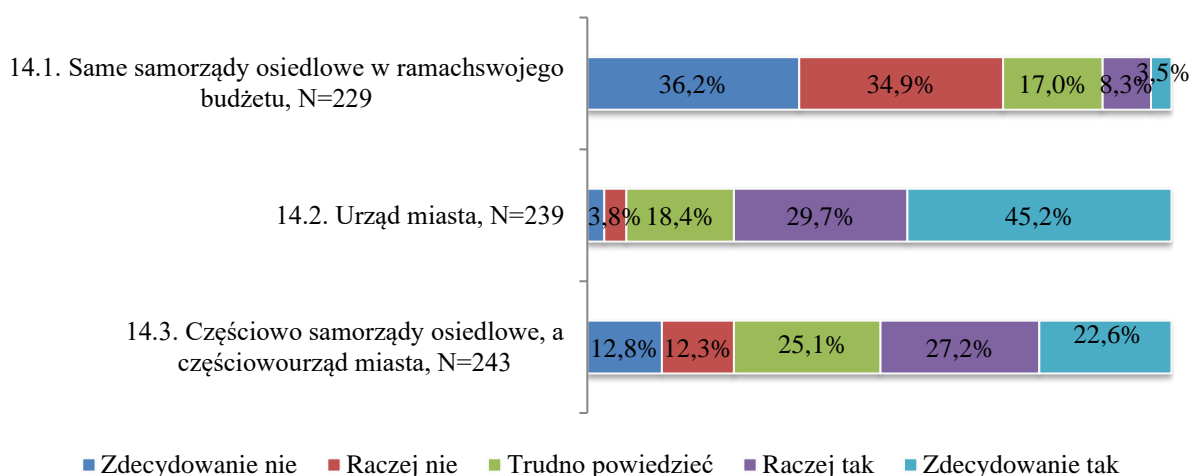
Wykres 13. Odpowiedzi na pytania 12: „Czy obecna stawka diet jest wystarczająca przy aktualnym obciążeniu obowiązkami?” oraz 13: „Czy obecna stawka diet będzie wystarczająca przy większym obciążeniu obowiązkami?”

3.12. Opinia na temat odpowiedzialności za obsługę prawną i logistyczną rad osiedli

Badani wypowiedzieli się na temat formy obsługi prawnej oraz logistycznej poszczególnych samorządów osiedlowych (zob. **wykres 14**). Uznają oni, że za tę obsługę odpowiedzialny powinien być urząd miasta (por. odpowiedź 14.2) – nie zgadzają się, by była to odpowiedzialność rad osiedlowych (por. odpowiedź 14.1).

Wykres 14. Odpowiedzi na pytanie 14: „Kto, P. zdaniem, powinien zapewniać obsługę prawną oraz logistyczną poszczególnych samorządów osiedlowych?”

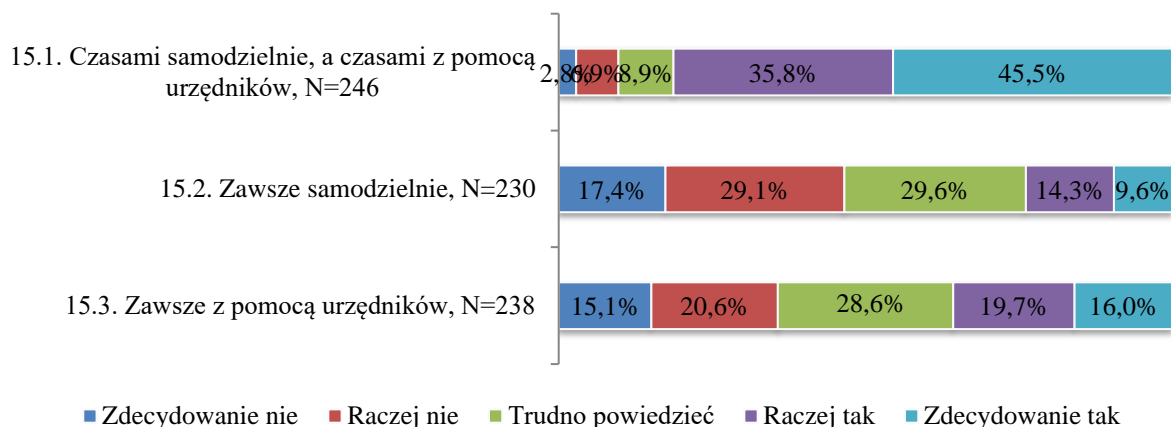
3.13. Opinia na temat zasadności konsultowania inwestycji lokalnych z mieszkańcami

Badani uznają, że rady osiedli powinny konsultować inwestycje lokalne z mieszkańcami osiedla – czasami samodzielnie, a czasami z pomocą urzędników (zob. **wykres 15**, odpowiedź 15.1). Całkowitą samodzielność rad osiedli w tym zakresie widzi jedna czwarta badanych (odpowiedź 15.2), zaś konsultacje przeprowadzane zawsze z udziałem urzędników wskazuje jedna trzecia.

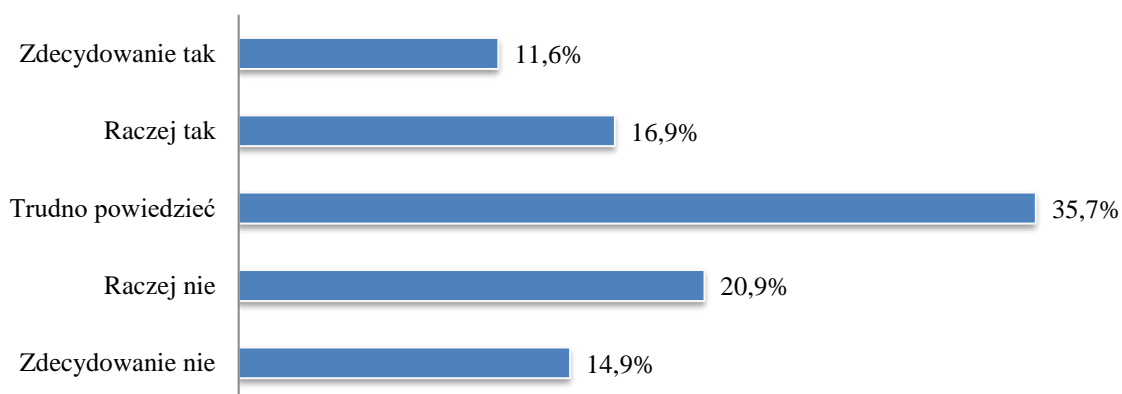
W sprawie konsultacji zapytano badanych, czy widzą oni jakieś rodzaje inwestycji lokalnych, których nie ma potrzeby lub nie powinno się konsultować. Odpowiedzi rozkładają się symetrycznie – jedna trzecia badanych nie potrafi określić swojego stanowiska, zaś procent zwolenników i przeciwników konsultacji jest podobny (zob. **wykres 16**). Badanych uznających, że istnieją inwestycje, których nie trzeba (lub nie

należy) konsultować z mieszkańcami, poproszono o podanie przykładów (zob. **wykres 17**). Wśród odpowiedzi dominują inwestycje infrastrukturalne (remonty dróg/chodników, bieżące remonty, budowa kanalizacji itp.).

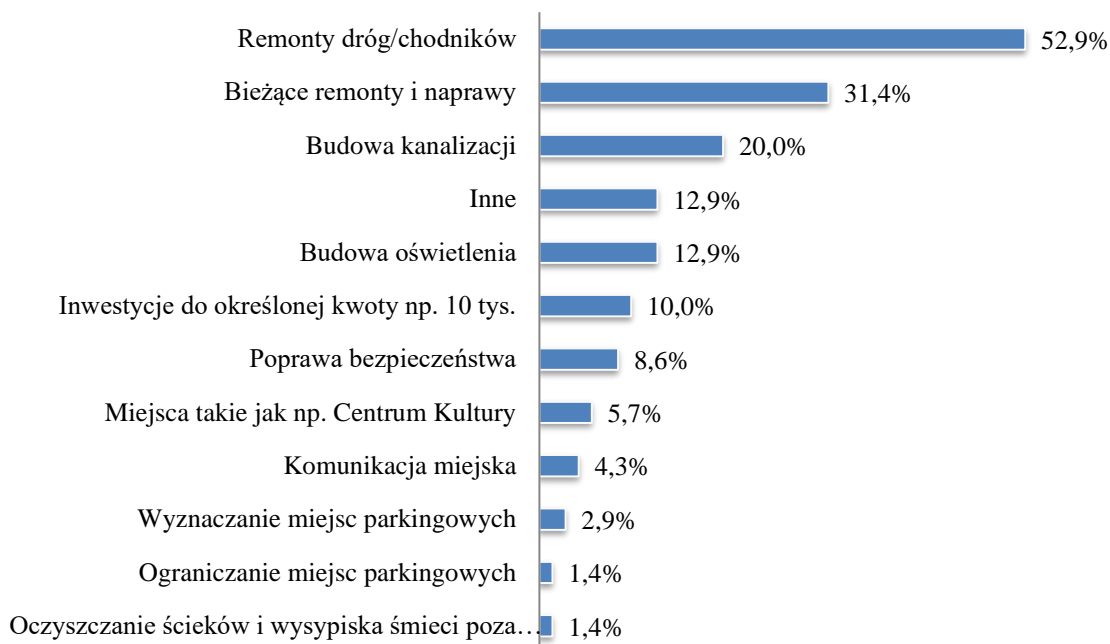
Wykres 15. Odpowiedzi na pytania 15: „Czy, P. zdaniem, samorządy osiedlowe powinny konsultować inwestycje lokalne z mieszkańcami osiedla?”

Wykres 16. Odpowiedzi na pytanie 16: „Czy, P. zdaniem, są jakieś rodzaje inwestycji lokalnych, których nie ma potrzeby lub wręcz nie powinno się konsultować?” (N=249)

Wykres 17. Odpowiedzi na pytanie 16a: „Proszę podać przykłady inwestycji, których nie ma potrzeby lub wręcz nie powinno się konsultować?” (N=70)

3.14. Informacja na temat współpracy samorządu osiedlowego z instytucjami

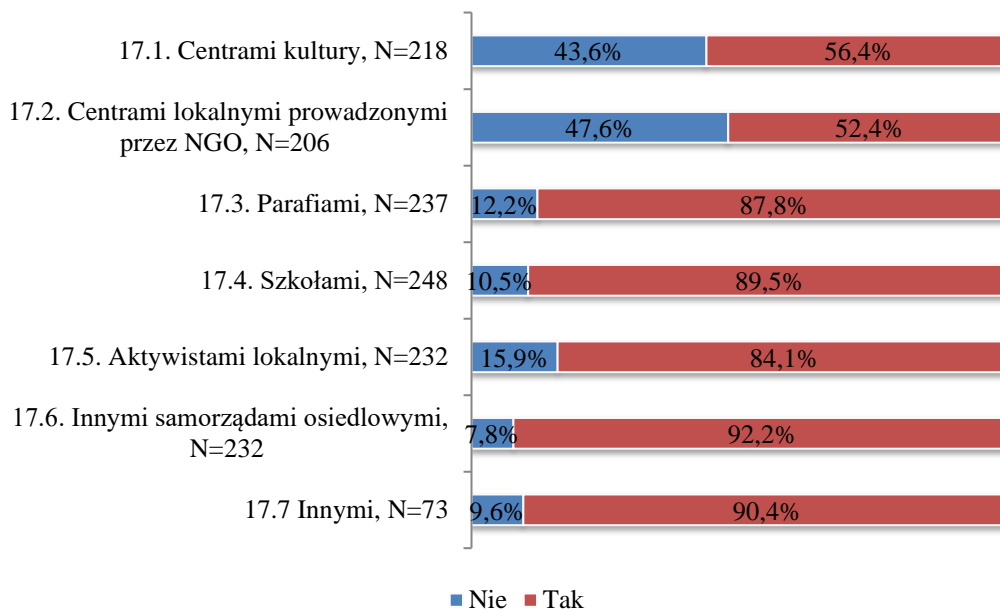
Badanych poproszono o wskazanie instytucji, z którymi ich rady współpracują. Współpracę z czterema wymienionymi podmiotami wskazało ponad 80% badanych, co pokazuje jej powszechny charakter (zob. **wykres 18**). W dwóch przypadkach (por. odpowiedzi: 17.1. centra kultury; 17.2. centra prowadzone przez NGO) współpracę zadeklarowało wyraźnie mniej badanych – ponad 40%.

W odpowiedzi na to pytanie badani mogli wskazać inne podmioty (obok kilku wskazanych w kwestionariuszu). Wśród wskazań dominują stowarzyszenia (różne), straż miejska/policja oraz MOPS (zob. **wykres 19**). Zaskakujący jest fakt małego stopnia współpracy ze spółdzielniami mieszkaniowymi oraz klubami sportowymi – niższy niż w przypadku portu lotniczego.

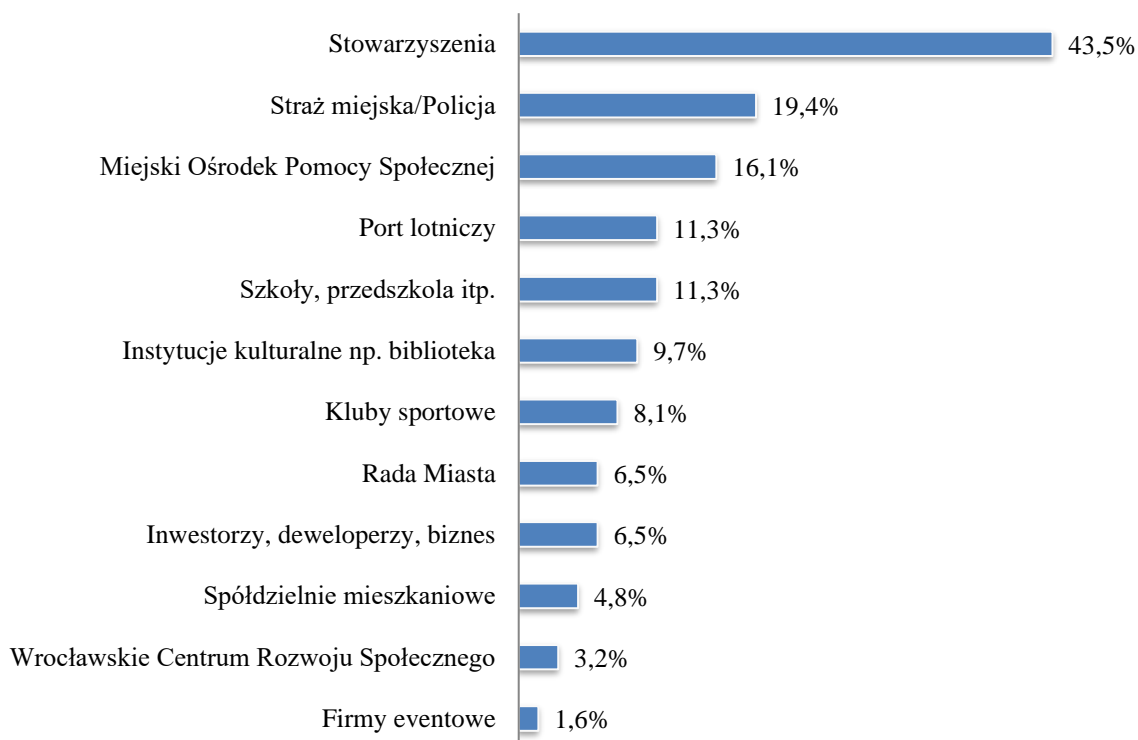
3.15. Ocena współpracy z podmiotami zewnętrznymi

Badani bardzo wysoko oceniają współpracę rad z podmiotami zewnętrznymi. Oceny negatywne są we wszystkich przypadkach marginalne (zob. **wykres 20**).

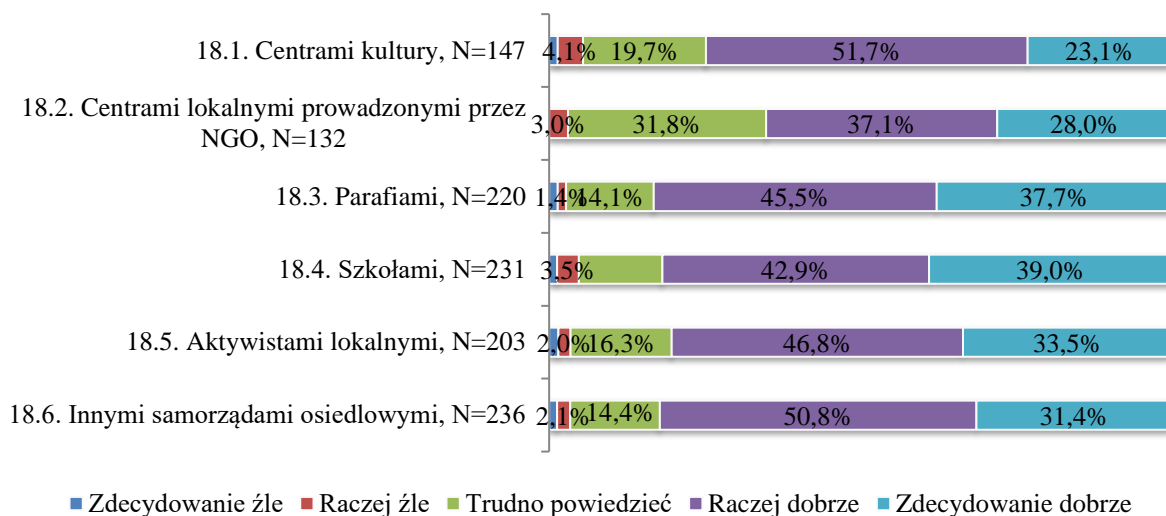
Wykres 18. Odpowiedzi na pytanie 17: „Z jakimi podmiotami/institucjami współpracuje samorząd osiedlowy, w którym P. działa?”

Wykres 19. Odpowiedzi „inne” w pytaniu: „Z jakimi podmiotami/institucjami współpracuje samorząd osiedlowy, w którym P. działa?” (N=62)

Wykres 20. Odpowiedzi na pytanie 18: „Jak układa się współpraca z tymi podmiotami?”

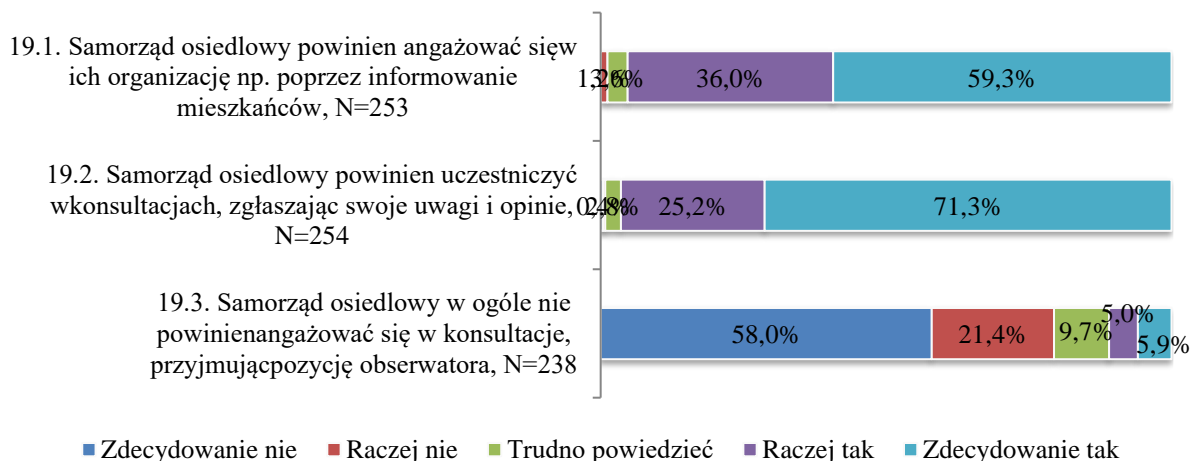

3.16. Opinia na temat zaangażowania rad osiedli w konsultacje społeczne

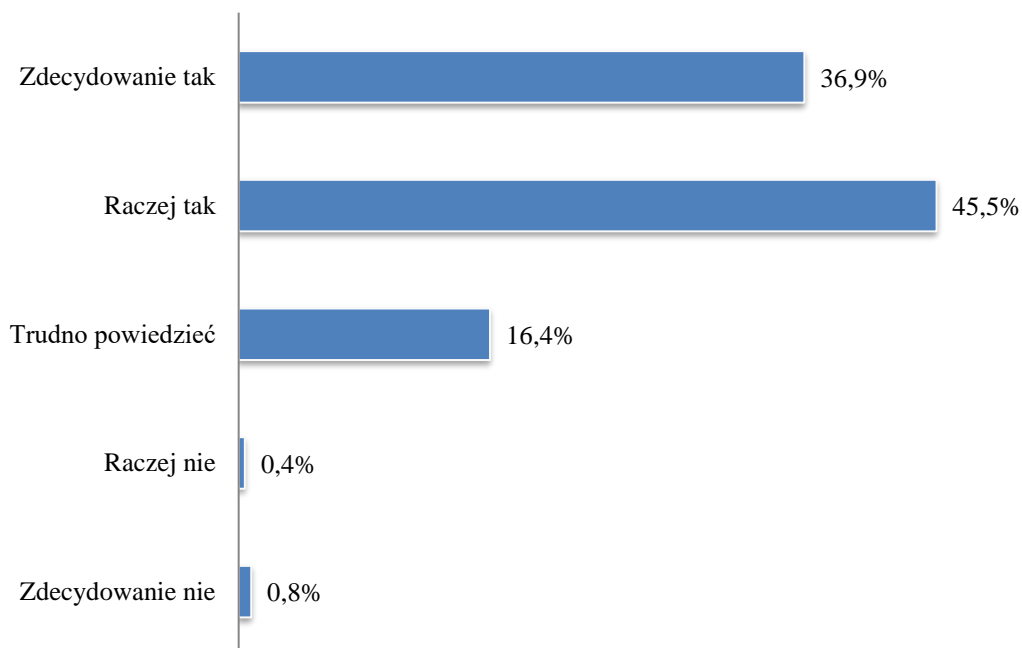
Badanych poproszono o opinię w sprawie możliwej roli rad osiedli w przeprowadzaniu konsultacji społecznych. Zdecydowana większość badanych uważa, że rady osiedli powinny angażować się w organizację konsultacji oraz bezpośrednio w nich uczestniczyć (zob. wykres 21).

Badani uważają też, że rady osiedli powinny być zaangażowane w organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta (zob. wykres 22).

Wykres 21. Odpowiedzi na pytanie 19: „Czy, P. zdaniem, podczas konsultacji społecznych prowadzonych na terenie osiedla...”

Wykres 22. Odpowiedzi na pytanie 20: „Czy uważa P., że włączenie samorządów osiedlowych w organizację miejskich konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta to dobry pomysł?” (N=244)

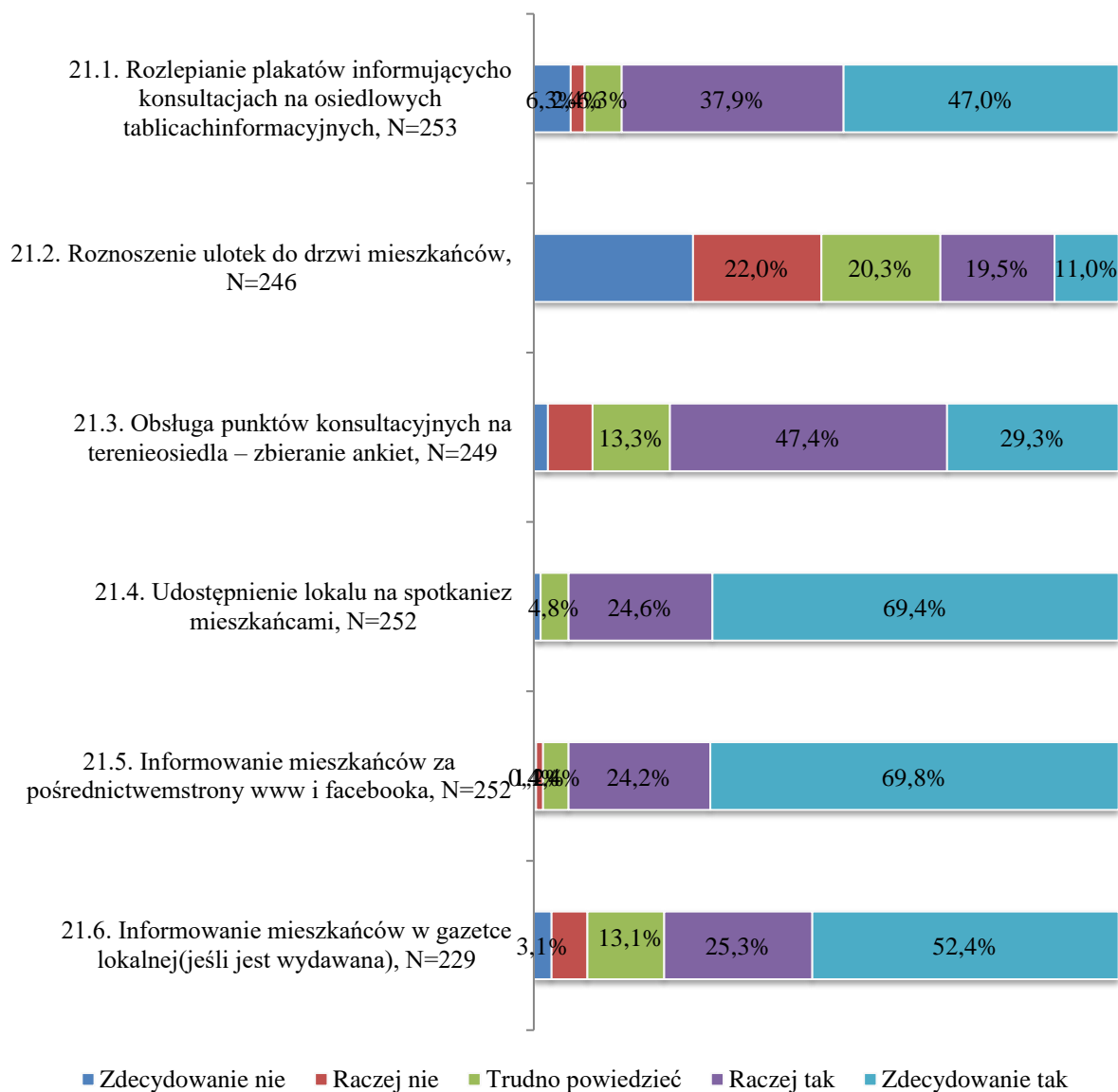

3.17. Opinia na temat działań wspierających konsultacje społeczne organizowane przez miasto

Badani wyrazili swoje stanowisko w sprawie działań wspierających konsultacje społeczne organizowane przez miasto. Opinie w sprawie szczegółowych kwestii były zróżnicowane (zob. **wykres 23**). Wysokie wskaźniki poparcia uzyskało udostępnianie lokalu i formy informowania niewymagające dużego zaangażowania. Najmniej entuzjazmu budziło roznoszenie ulotek. W tym przypadku procent przeciwników jest wyższy niż zwolenników.

Badani wskazali szereg dodatkowych (niezwartych w ankiecie) działań, które mógłby realizować samorząd osiedlowy, wspierając organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta (zob. **wykres 24**). Najczęściej wymieniano organizację warsztatów konsultacyjnych.

Wykres 23. Odpowiedzi na pytanie 21: „Jakie, P. zdaniem, działania mógłby realizować samorząd osiedlowy, w którym P. działa, wspierając organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta?”

Wykres 24. Odpowiedzi „inne” w pytaniu 21: „Jakie, P. zdaniem, działania mógłby realizować samorząd osiedlowy, w którym P. działa, wspierając organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta?” (N=15)

3.18. Opinia na temat motywacji skłaniających rady do wsparcia konsultacji społecznych organizowanych przez miasto

Badanych poproszono o wskazanie motywacji skłaniających rady do wsparcia konsultacji społecznych organizowanych przez miasto. W odpowiedziach dominuje przyczyna pragmatyczna – przekonanie, że dzięki temu dojdzie do szybszej i sprawniejszej realizacji postulatów zgłoszonych przez mieszkańców (zob. **wykres 25**, odpowiedź 22.4). Ta korzyść była wskazywana częściej niż „dodatkowe środki finansowe” (por. odpowiedź 22.2).

Badanie wskazało też kilka dodatkowych argumentów skłaniających rady do wsparcia konsultacji społecznych organizowanych przez miasto (zob. **tabelę 8**).

Wykres 25. Odpowiedzi na pytanie 22: „Co mogłoby być motywacją dla samorządów osiedlowych do wsparcia organizacji konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta?”

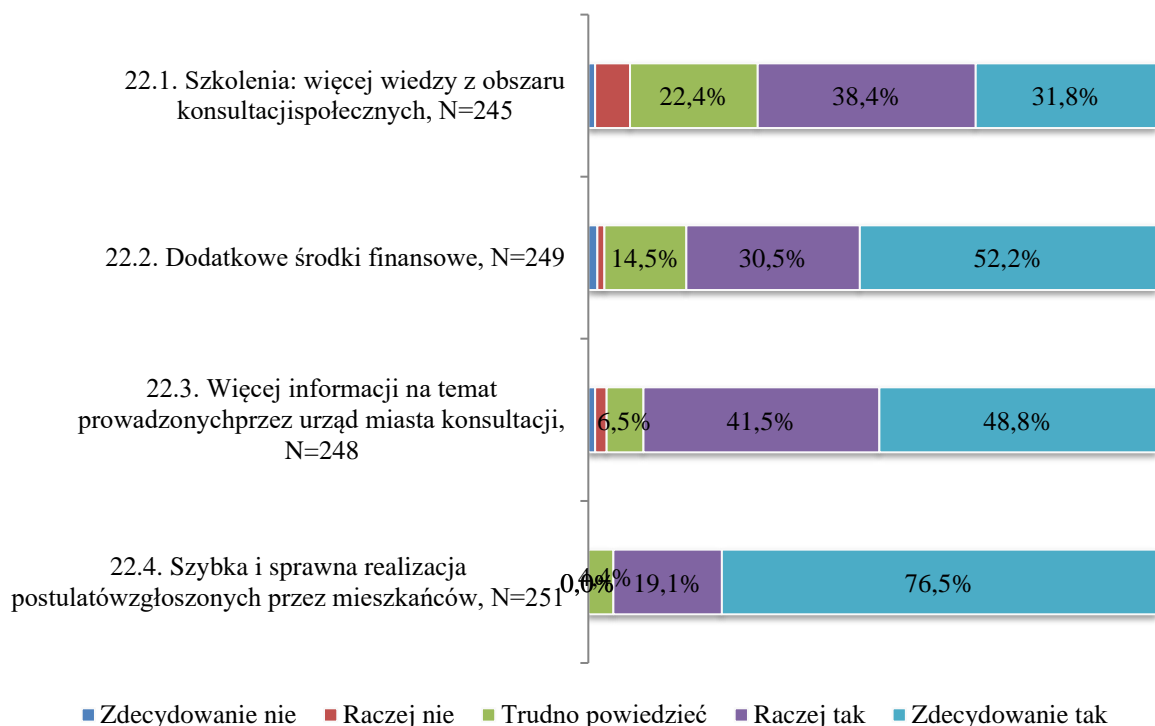

Tabela 8. Odpowiedzi „inne” na pytanie 22: „Co mogłoby być motywacją dla samorządów osiedlowych do wsparcia organizacji konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta?” (N=5)

Nr	22.5. Inne: jakie?	Liczebność	Procent
1	Jakiś dowód, że konsultacje coś wnoszą, dają	1	20%
2	Spotkania z radnymi miasta	1	20%
3	Poważniejsze traktowanie mieszkańców	1	20%
4	Narzędzie opiniowania <i>online</i>	2	40%
Ogółem		5	100%

4. Podsumowanie

We Wrocławiu planowana jest reforma ustroju rad osiedli. Część przygotowań do niej stanowiły badania przeprowadzone wśród aktualnych radnych osiedlowych. Ich celem było zebranie informacji na temat oczekiwanego kształtu rad osiedli i modelu ich działania, a także na temat bieżących problemów, z jakimi rady się borykają. Badanie miało formę ankiety audytoryjnej – ankiety były dystrybuowane wśród radnych podczas posiedzeń rad. Wskaźnik realizacji wyniósł 33,5% (liczony według całkowitej liczby radnych). Badania mają ostatecznie służyć przygotowaniu rekomendacji zawierających wizję przyszłego ustroju osiedlowego oraz szczegółowych rozwiązań.

Badani widzą konieczność wprowadzenia zmian w organizacji działań wrocławskich rad osiedli (aż 79% badanych). Wspierają niezależność rad, choć największą liczbę wskazań zyskała wizja, w której rady osiedli są w stanie realizować własne zamierzenia w oparciu o środki z urzędu miasta.

Wśród oczekiwanego zakresu kompetencji rad osiedli badani za najważniejsze uznają „wspieranie inicjatyw społecznych” i „decydowanie o zagospodarowaniu terenów osiedla”, zaś najmniej zainteresowanie budzi „opiniowanie działań ogólnomiejskich” oraz „współdecydowanie o obsadzaniu niektórych stanowisk w mieście”. Badani preferują kompetencje lokalne – osiedlowe.

Oceniając własne kompetencje, radni najczęściej wskazywali: „decydowanie o zagospodarowaniu terenów osiedla” oraz „wspieranie różnych inicjatyw społecznych na terenie osiedla”, zaś najrzadziej: „opiniowanie działań ogólnomiejskich” oraz „współdecydowanie o obsadzaniu niektórych stanowisk w mieście”.

Zwraca uwagę podobieństwo odpowiedzi dotyczących spraw, jakimi mogłyby zajmować się rady, oraz własnych kompetencji radnych. Badani postrzegają jako potencjalne te zadania rad, na których osobiście się znają.

Badani deklarują w większości, że posiadają czas niezbędny do zajmowania się sprawami osiedla. Ponad połowa badanych udzieliła odpowiedzi „tak” oraz „raczej tak” we wszystkich wskazanych obszarach z wyjątkiem „współdecydowania o obsadzaniu niektórych stanowisk w mieście”. Zasadniczo wyniki pokazują, że brak czasu nie stanowi dla radnych poważnego problemu.

Za najważniejsze narzędzia umożliwiające skuteczne działania rad osiedli badani uznają „zwiększenie inwestycyjnych środków finansowych w budżecie samorządu osiedlowego”, oraz „zwiększenie operacyjnych środków finansowych w budżecie samorządu osiedlowego”. Nie są to odpowiedzi zaskakujące, gdyż dostępność środków finansowych stanowi ciągły problem. Należy jednak zwrócić uwagę, że środki inwestycyjne uzyskały więcej wskazań od pozostałych typów środków finansowych: operacyjnych, na diety, pozostawionych do dyspozycji (decyzji) samorządu osiedlowego czy pozostających w budżecie miasta.

W kwestii poziomu decentralizacji rozwiązania zakładające decyzyjną władczość rad osiedli uzyskały zdecydowane wsparcie, zaś badani sprzeciwili się opiniotwórczej i doradczej roli rad osiedli – z zachowaniem decyzyjnej władczości rady miasta.

Badani zdecydowanie negatywnie oceniają aktualne możliwości budżetowe rad, uznając, że jeśli budżet osiedla miałby pozostać na dotychczasowym poziomie, niewłaściwe jest realizowanie inwestycji osiedlowych wyłącznie z budżetu samorządu osiedlowego. Dwudziestokrotne zwiększenie budżetu rad uczyniłoby możliwym samodzielne finansowanie inwestycji osiedlowych.

Badani są – ogólnie rzecz biorąc – zadowoleni ze współpracy z urzędnikami miejskimi wyznaczonymi do pomocy samorządom osiedlowym. Jedynie 14,1% ocenia tę współpracę „źle” lub „bardzo źle”. Najwięcej pozytywnych wskazań uzyskały: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Zarząd Zieleni Miejskiej, Departament Spraw Społecznych, obsługa finansowa oraz Biuro ds. Partycypacji Społecznej. Współpraca układa się natomiast źle w przypadku: Departamentu Edukacji, Wydziału Transportu, Biura Rozwoju Wrocławia Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta oraz Biura ds. Partycypacji Społecznej. Zwraca uwagę fakt, że Biuro ds. Partycypacji Społecznej wymienione jest jednocześnie jako to, z którym radnym współpracuje się dobrze, oraz to, z którym współpracuje im się źle. Należy także zauważyć, że badani wymieniali poszczególne wydziały samodzielnie – nie otrzymali ich listy.

Współpraca z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego była tematem oddzielnego, szczegółowego pytania. Wyniki pokazują wysoki poziom zadowolenia radnych ze współpracy z tą jednostką. Zadowolenie to jest najwyższe w przypadku opiekunów osiedli, nieco niższe z obsługi księgowej, a najniższe z obsługi prawnej. Trzeba jednak dodać, że ogólnie ocena jest wysoka w każdym przypadku, zaś niezadowolenie – marginalne.

Sprawa wypłacania diet radnym jest bardzo ważna z punktu widzenia możliwości zaangażowania się w sprawy osiedla. Obecnie połowa badanych zadeklarowała pobieranie diet. Powody niepobierania diet są zróżnicowane. Dla prawie 40% radnych jest to osobista decyzja („traktuję mandat radnego jako pracę społeczną”; „przeznaczam środki na potrzeby osiedla”). Z kolei dla pozostałej części badanych przyczyną jest obiektywna (dieta nie przysługuje im z różnych powodów). Zapytano również o kwestię wysokości diet. Dla połowy badanych obecna wysokość diety nie jest wystarczająca wobec aktualnego obciążenia obowiązkami. Gdyby obciążenie miało się zwiększyć, aktualna wysokość diet byłaby natomiast niewystarczająca według 70% badanych radnych.

Badani uznają, że za obsługę prawną oraz logistyczną poszczególnych rad osiedlowych odpowiedzialny powinien być urząd miasta i nie zgadzają się, by było to zadanie samych rad.

Połowa badanych uznaje, że rady osiedli powinny konsultować inwestycje lokalne z mieszkańcami osiedla – czasami samodzielnie, a czasami z pomocą urzędników. Całkowitą samodzielność rad osiedli w tym zakresie wskazuje jedna czwarta badanych, zaś konsultacje przeprowadzane zawsze z udziałem urzędników – jedna trzecia.

Badani nie prezentują wyraźnego stanowiska w sprawie inwestycji lokalnych, których nie ma potrzeby lub nie powinno się konsultować. Odpowiedzi rozkładają się symetrycznie – jedna trzecia badanych nie potrafi określić swojego stanowiska, zaś procent zwolenników i przeciwników konsultacji jest podobny. Wśród przykładów inwestycji, których nie trzeba (lub nie należy) konsultować z mieszkańcami, dominują inwestycje infrastrukturalne (remonty dróg/chodników, bieżące remonty, budowa kanalizacji itp.).

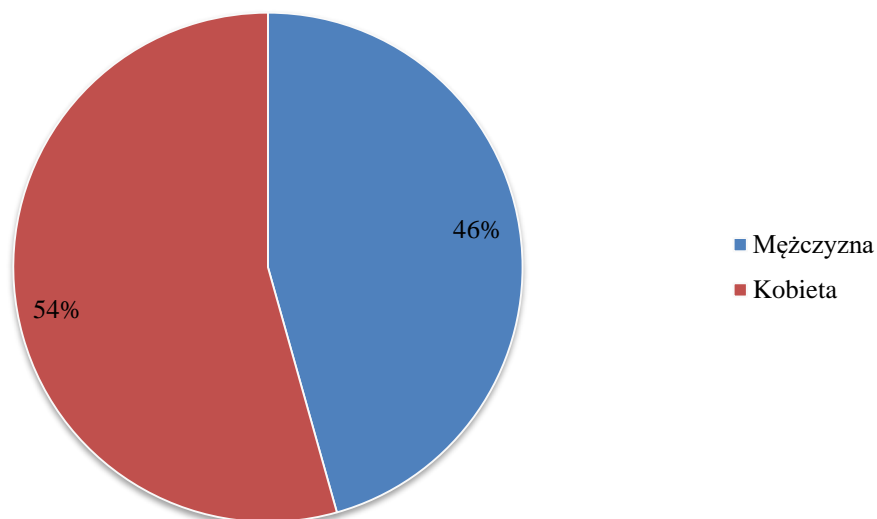
Badanych poproszono o wskazanie instytucji, z którymi ich rady współpracują. Współpracę z czterema podmiotami (parafie, szkoły, aktywiści lokalni, inne samorządy osiedlowe) wskazało ponad 80% badanych, co świadczy o jej powszechnym charakterze. W dwóch przypadkach (centra kultury oraz centra prowadzone przez NGO) współpracę zadeklarowało jedynie 40% badanych. Zaskakujący jest mały stopień współpracy ze spółdzielniami mieszkaniowymi oraz klubami sportowymi – niższy niż w przypadku portu lotniczego. Badani bardzo wysoko oceniają współpracę rad z innymi instytucjami, a oceny negatywne pozostają we wszystkich przypadkach marginalne.

Zdecydowana większość badanych uważa, że rady osiedli powinny się angażować w organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta oraz bezpośrednio w nich uczestniczyć. Jako preferowane formy tego zaangażowania wskazano przede wszystkim udostępnianie lokalu i formy informowania niewymagające dużego wysiłku. Najmniej entuzjazmu wzbudziło roznoszenie ulotek – w tym przypadku procent przeciwników był wyższy od zwolenników.

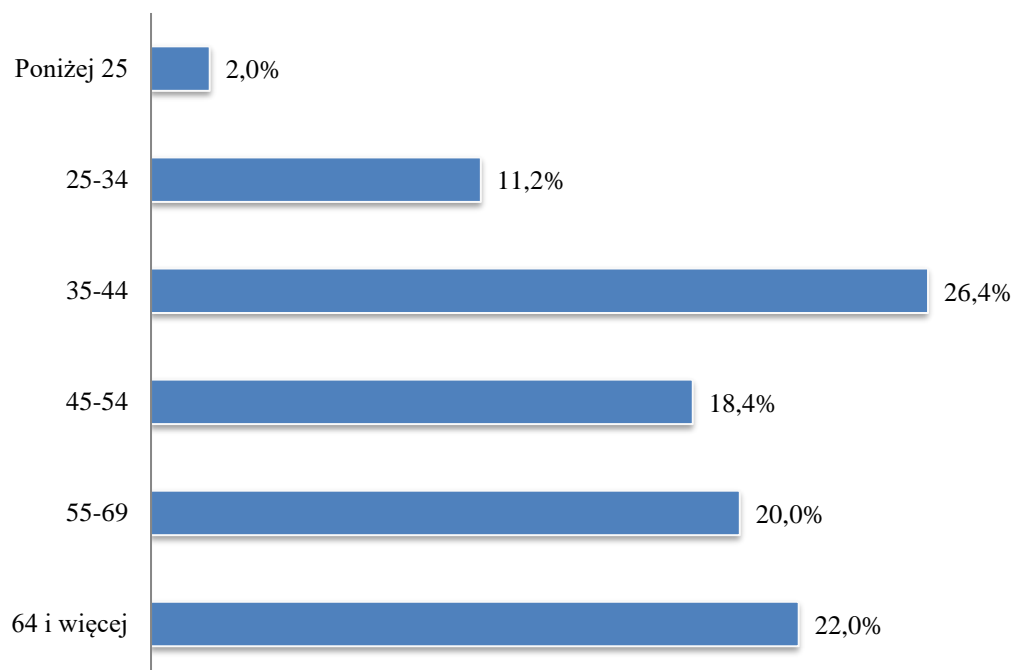
Wśród argumentów za wsparciem konsultacji społecznych organizowanych przez miasto wskazywano pragmatycznie, że dzięki temu dojdzie do szybszej i sprawniejszej realizacji postulatów zgłoszonych przez mieszkańców oraz można będzie liczyć na „dodatkowe środki finansowe”.

Aneks. Dane metryczkowe

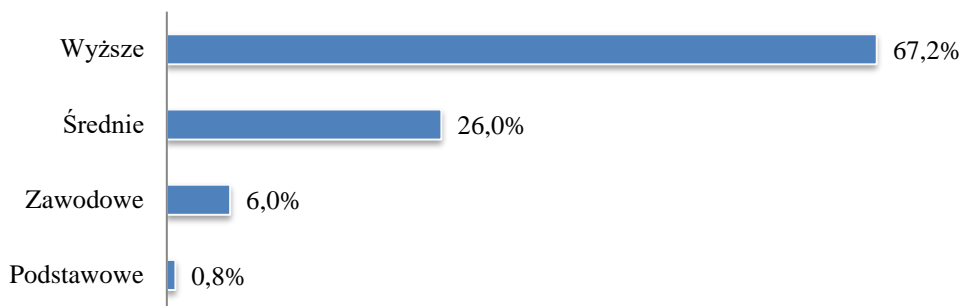
Wykres 26. Płeć (N=252)

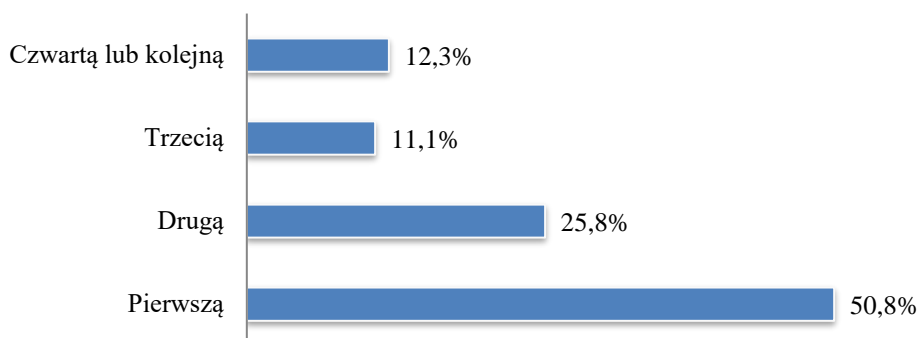
Wykres 27. Wiek (N=252)

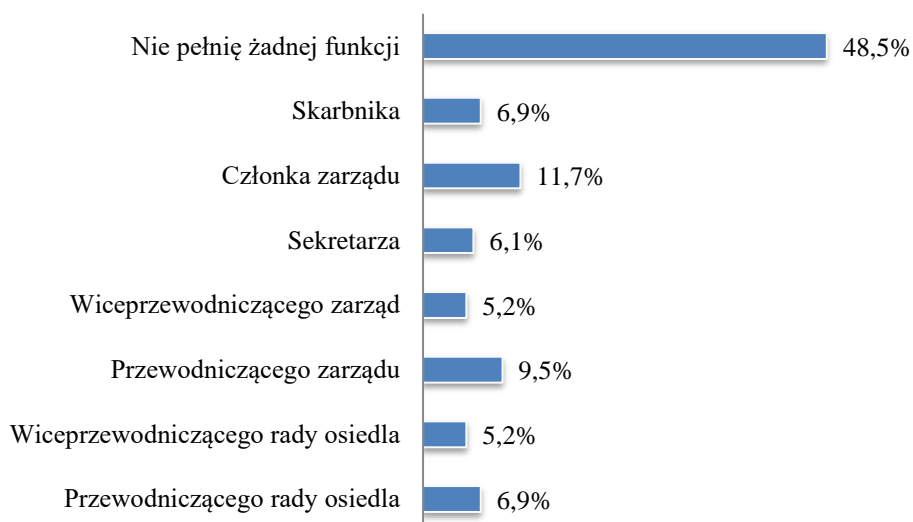
Wykres 28. Wykształcenie (N=252)

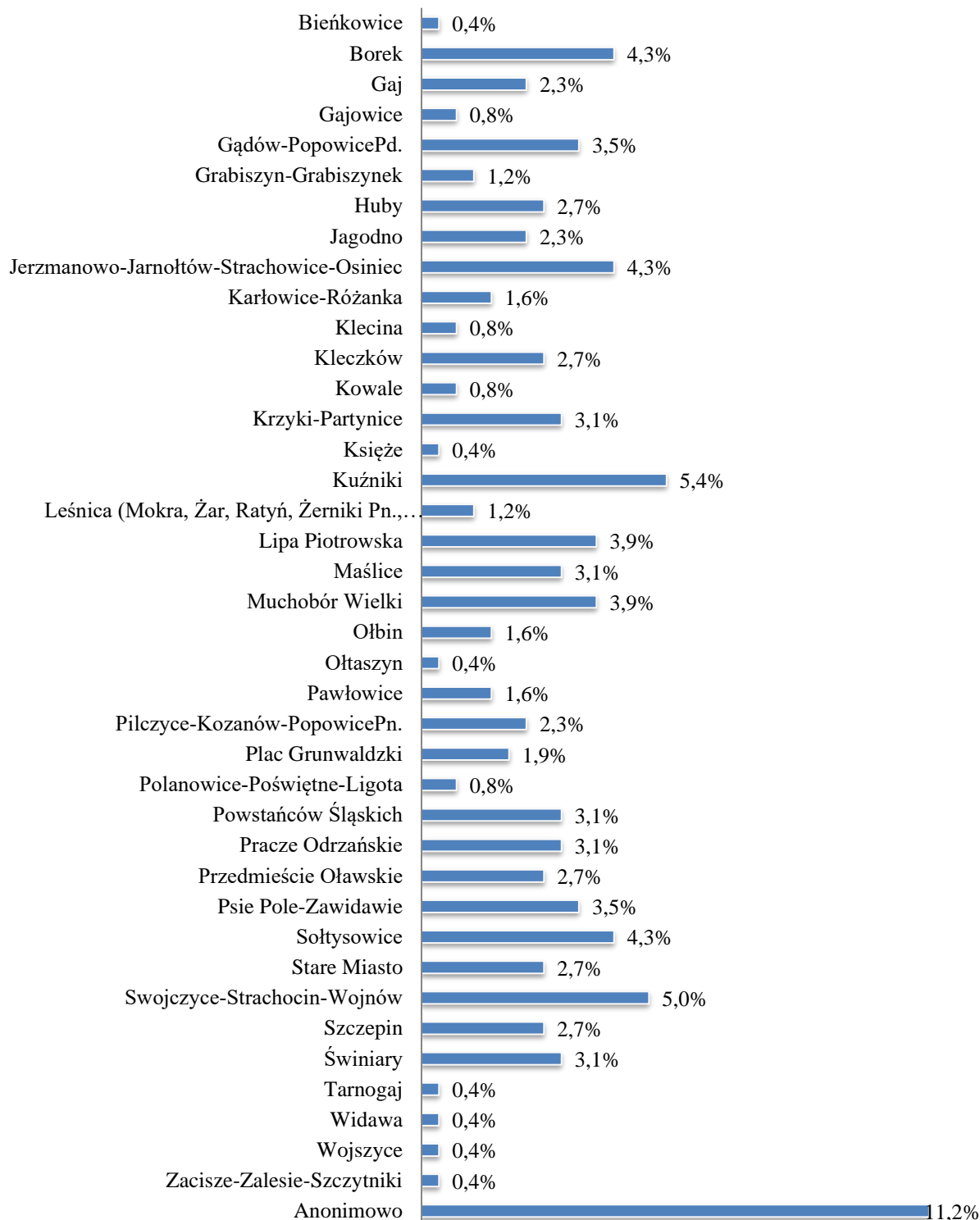
Wykres 29. Którą kadencję pełni P. funkcję radnego(-ej) osiedlowego(-ej)? (N=252)

Wykres 30. Jaką funkcję pełni P. obecnie w samorządzie osiedlowym? (N=231)

Wykres 31. Proszę podać nazwę samorządu osiedlowego, w którym P. działa? (N=258)

Spis wykresów

Wykres 1. Odpowiedzi na pytanie 1: „Czy samorządy osiedlowe we Wrocławiu wymagają wprowadzenia zmian organizacyjnych?” (N=234).....	10
Wykres 2. Odpowiedzi na pytanie 2: „Jaką rolę powinny pełnić samorządy osiedlowe?”	11
Wykres 3. Odpowiedzi na pytanie 3: „Jakimi sprawami, P. zdaniem, powinny zajmować się samorządy osiedlowe?”	12
Wykres 4. Odpowiedzi na pytanie 4: „W których obszarach działania samorządu osiedlowego czuje się P. najbardziej kompetentny(-na)?”	16
Wykres 5. Odpowiedzi na pytanie 5: „Czy uważa P., że dysponuje P. wystarczającym czasem do zajmowania się poniższymi działaniami?”	17
Wykres 6. Odpowiedzi na pytanie 6: „Jakich, P. zdaniem, narzędzi potrzebują rady osiedli do skutecznej realizacji tych działań?”	19
Wykres 7. Odpowiedzi na pytanie 7: „Jakie decyzje powinny być podejmowane na poziomie osiedlowym, a jakie na poziomie miejskim?”	21
Wykres 8. Odpowiedzi na pytanie 8: „Czy, P. zdaniem, inwestycje inicjowane przez samorząd osiedlowy powinny być realizowane wyłącznie z budżetu samorządu osiedlowego?”	22
Wykres 9. Odpowiedzi na pytanie 9: „Jak, P. zdaniem, funkcjonuje współpraca z urzędnikami wyznaczonymi do pomocy samorządom osiedlowym w poszczególnych wydziałach urzędu miasta?” (N=248)	22
Wykres 10. Odpowiedzi na pytanie 10: „Jak, P. zdaniem, funkcjonuje współpraca samorządu osiedlowego z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS) w następujących kwestiach?”	26
Wykres 11. Odpowiedzi na pytania 11: „Czy pobiera P. dietę jako radny osiedlowy?” (N=255)	27
Wykres 12. Odpowiedzi na pytanie 11a: „Jeśli nie pobierał(a) P. diety, proszę napisać, dlaczego?” (N=102).....	27
Wykres 13. Odpowiedzi na pytania 12: „Czy obecna stawka diet jest wystarczająca przy aktualnym obciążeniu obowiązkami?” oraz 13: „Czy obecna stawka diet będzie wystarczająca przy większym obciążeniu obowiązkami?”	27
Wykres 14. Odpowiedzi na pytanie 14: „Kto, P. zdaniem, powinien zapewniać obsługę prawną oraz logistyczną poszczególnych samorządów osiedlowych?”	28
Wykres 15. Odpowiedzi na pytania 15: „Czy, P. zdaniem, samorządy osiedlowe powinny konsultować inwestycje lokalne z mieszkańcami osiedla?”	29

Wykres 16. Odpowiedzi na pytanie 16: „Czy, P. zdaniem, są jakieś rodzaje inwestycji lokalnych, których nie ma potrzeby lub wręcz nie powinno się konsultować?” (N=249)	29
Wykres 17. Odpowiedzi na pytanie 16a: „Proszę podać przykłady inwestycji, których nie ma potrzeby lub wręcz nie powinno się konsultować?” (N=70)	30
Wykres 18. Odpowiedzi na pytanie 17: „Z jakimi podmiotami/instytucjami współpracuje samorząd osiedlowy, w którym P. działa?”	31
Wykres 19. Odpowiedzi „inne” w pytaniu: „Z jakimi podmiotami/instytucjami współpracuje samorząd osiedlowy, w którym P. działa?” (N=62).....	31
Wykres 20. Odpowiedzi na pytanie 18: „Jak układa się współpraca z tymi podmiotami?” ...	32
Wykres 21. Odpowiedzi na pytanie 19: „Czy, P. zdaniem, podczas konsultacji społecznych prowadzonych na terenie osiedla...”	32
Wykres 22. Odpowiedzi na pytanie 20: „Czy uważa P., że włączenie samorządów osiedlowych w organizację miejskich konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta to dobry pomysł?” (N=244).....	33
Wykres 23. Odpowiedzi na pytanie 21: „Jakie, P. zdaniem, działania mógłby realizować samorząd osiedlowy, w którym P. działa, wspierając organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta?”	34
Wykres 24. Odpowiedzi „inne” w pytaniu 21: „Jakie, P. zdaniem, działania mógłby realizować samorząd osiedlowy, w którym P. działa, wspierając organizację konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta?” (N=15).....	35
Wykres 25. Odpowiedzi na pytanie 22: „Co mogłoby być motywacją dla samorządów osiedlowych do wsparcia organizacji konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta?”	36
Wykres 26. Płeć (N=252)	41
Wykres 27. Wiek (N=252)	41
Wykres 28. Wykształcenie (N=252).....	42
Wykres 29. Którą kadencję pełni P. funkcję radnego(-ej) osiedlowego(-ej)? (N=252)	42
Wykres 30. Jaką funkcję pełni P. obecnie w samorządzie osiedlowym? (N=231)	42
Wykres 31. Proszę podać nazwę samorządu osiedlowego, w którym P. działa? (N=258).....	43

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ankiet z poszczególnych rad osiedli (N=258).....	8
Tabela 2. Odpowiedzi „inne” na pytanie 3: „Jakimi sprawami, P. zdaniem, powinny zajmować się samorzędy osiedlowe?” (N=29)	13
Tabela 3. Odpowiedzi „inne” na pytanie 4: „W których obszarach działania samorządu osiedlowego czuje się P. najbardziej kompetentny(-na)?” (N=19)	15
Tabela 4. Odpowiedzi „inne” na pytanie 5: „Czy uważa P., że dysponuje P. wystarczającym czasem do zajmowania się poniższymi działaniami?” (N=12).....	18
Tabela 5. Odpowiedzi „inne” na pytanie 6: „Jakich, P. zdaniem, narzędzi potrzebują rady osiedli do skutecznej realizacji tych działań?” (N=16)	20
Tabela 6. Odpowiedzi na pytanie 9a: „Jeśli to możliwe, proszę wskazać, w których wydziałach ta współpraca funkcjonuje dobrze?” (N=93).....	23
Tabela 7. Odpowiedzi na pytanie 9a: „Jeśli to możliwe, proszę wskazać, w których wydziałach ta współpraca funkcjonuje źle?” (N=73).....	24
Tabela 8. Odpowiedzi „inne” na pytanie 22: „Co mogłoby być motywacją dla samorządów osiedlowych do wsparcia organizacji konsultacji społecznych prowadzonych przez urząd miasta?” (N=5).....	36